

«Standard Life» ӨСК» АҚ
 Басқарма шешімімен
 мақұлданды
 (20.10.2023 ж. № 39
 отырыс хаттамасы)

Бекітілді
 «Standard Life» Өмірді сақтандыру
 компаниясы» АҚ
 Директорлар кеңесінің шешімімен
 (27.10.2023 жылғы №17 хаттамасы)

«PRO LIFE GOLD»
ПАЙДАҒА ҚАТЫСУМЕН ӨМІРДІ ЕРІКТІ ЖИНАҚТЫҚ
САҚТАНДЫРУ ЕРЕЖЕЛЕРІ.
«Standard Life» Өмірді сақтандыру компаниясы» АҚ

2023 жылғы 06 қарашада қолданысқа енгізілді

	Лауазымы	Аты-жөні	Қолы
Келісілді	Қаржы директоры	Байғамытова Н.С.	
	Басқарушы директор	Шлыков В.С.	
	Басқарушы директор	Жамек Д.А.	
	Комплаенс-бақылау қызметінің басшысы	Ким Г.Г.	
	Тәуекелдерді басқару қызметінің басшысы	Осинцев Р.С.	
	Актuarлық есептеулер және талдау департаментінің директоры	Илюсинова А.С.	
	Статистика басқармасының бастығы	Карчагина О.Н.	
	Андеррайтинг және қайта сақтандыру департаментінің директоры	Джелкобаев Т.К.	
	Төлемдер басқармасының бастығы	Молдафина М.М.	
	Жинақтаушы сақтандыру департаментінің директоры	Анарбекова А.Р.	
	Әзірлеген	Басқарушы директор	Уткин А.С.

Алматы, 2023 жыл

1- ТАРАУ. ЖАЛПЫ ҚАҒИДАЛАР

1. Осы «Standard Life» Өмірді сақтандыру Компаниясы» АҚ өмірді жинақтық сақтандыру ережелері (әрі қарай – Ережелер) Қазақстан Республикасының Азаматтық Кодексіне, Қазақстан Республикасының «Сақтандыру қызметі туралы» Заңына және Қазақстан Республикасының басқа да нормативтік құқықтық актілеріне сәйкес әзірленді.
2. Ережелер «Pro Life Gold» өмірді жинақтық сақтандыруды жүзеге асыру тәртібі мен шарттарын, сақтандырудың қосымша шарттарымен жеке тұлғалармен және заңды тұлғалармен өмірді жинақтық сақтандыру шарттарын (әрі қарай – сақтандыру шарты) жасау тәртібін анықтайды.
3. Сақтанушы және Сақтандырушы USD/ KZT бағамына қарай осы Ережелермен және сақтандыру полисімен анықталатын сомаларды қайта есептеу шарттарын қабылдайды.
4. Тараптардың арасындағы өзара есептесулер ұлттық валюта – теңгемен жүзеге асырылады және сақтандыру полисінің бүкіл қолданылу мерзімі бойына Сақтандыру ережелерінің шарттарымен қайта есептеуге жатады.

1 БАП. Ережелерге қолданылған негізгі ұғымдар

1. **Аннуитеттік төлем** – сақтандыру шартында анықталған мерзімнің орын алуы барысында мерзімді төлемдер түрінде жүзеге асырылатын сақтандыру төлемі.
2. **Пайда алушы** – сақтандыру шартының талаптарына сәйкес сақтандыру төлемін алушы болып табылатын тұлға.
3. **Өтеп алынатын сома** – сақтандыру кезеңі аяқталғанға дейін сақтандыру шартының қолданылуы мерзімінен бұрын тоқтатылған жағдайда Сақтанушы алуға құқылы болатын ақша сомасы.
Бонустық өтеп алынатын сома – осы Ережелерге сәйкес сақтандыру дивидендтеріне қарай анықталатын, сақтандыру шартымен кепілдендірілмеген өтеп алынатын сома.
4. **Сақтандыру полисінің жылдығы** – күні мен айы сақтандыру полисінің берілген күні мен айына сәйкес келетін, сақтандыру шартының қолданылу кезеңіне тура келетін әр жылдың күні.
5. **Сақтандыру жылы** – сақтандыру полисінің берілген күнінен (алғашқы сақтандыру жылы) немесе сақтандыру полисінің жылдығынан (кейінгі сақтандыру жылдары) басталатын он екі айлық кезең.
6. **Сақтандырылушы** – сақтандыру жүзеге асырылатын жеке тұлға. Сақтандыру қорғанысының қолданылу кезеңі біткеннен кейін Сақтандырылушының жасы 70-тен аспауы тиіс.
7. **Сақтандыру полисінің телнұсқасы** – түпнұсқамен бірдей заң күшіне ие сақтандыру полисінің жоғалған түпнұсқасының орнына Сақтанушыға Сақтандырушының берген полисі.
8. **Сақтандыру полисінің қолданылуының басталу күні** – сақтандыру шартымен қарастырылған сақтандыру қорғанысы күшіне енгеннен бастап сақтандыру полисінде көрсетілген күн.
9. **Аннуитеттік төлемдердің басталу күні** – осы Ережелердің талаптарына сәйкес Сақтандырушы бірінші аннуитеттік төлемді жүзеге асыруды бастауы тиіс болатын күн.
10. **Соңғы аннуитеттік төлем күні** - осы Ережелердің талаптарына сәйкес Сақтандырушы соңғы аннуитеттік төлемді жүзеге асыруды бастауы тиіс болатын күн.

11. **Мүгедектік** – ағза функцияларының тұрақты бұзылуымен денсаулықтың нашарлауы салдарынан адамның тіршілік қызметінің шектелу деңгейі. Тұлғаның мүгедектігі мен еңбекке қабілетсіздік деңгейін белгілеу – халықты әлеуметтік қорғаусаласындағы уәкілетті органның аумақтық бөлімшелерінің медициналық-әлеуметтік сараптама жүргізуі жолымен жүзеге асырылады. Ережелерде мүгедектік ретінде – Сақтандырылушыға белгіленген бірінші немесе екінші топ мүгедектігі түсіндіріледі.
12. **Индекстеу** – USD/KZT бағамына қарай сақтандыру сомасын, өтеп алынатын соманы, сақтандыру төлемдерін (дивидендтерді есептеудің ескерілуімен) және сақтандыру жарнасын қайта есептеу.
13. **Жазатайым оқиға** – денсаулығына зиян келтіруге, мертіуге немесе өлімге әкелген, Сақтандырылушының ағзасына сытқы механикалық, электрлік, химиялық немесе термиялық әсер етудің нәтижесінде адамның еркінен тыс орын алған күтпеген қысқа мерзімді оқиға.
Осы Ережелерге қолдану тұрғысында жазатайым оқиға ретінде – денсаулығына зиян келтіруге, мертіуге немесе өлімге әкелген, Сақтандырылушыға қатысты үшінші тұлғалардың құқыққа қайшы әрекеттері де түсіндіріледі.
Жіті, созылмалы және тұқым қуалайтын аурулардың кез келген түрлері (соның ішінде тұқым қуалайтын патологиядан немесе аурулардың дамуы нәтижесіндегі патологиядан туындаған инфаркт, инсульт және органдардың өзге де кенеттік зақымданулары) жазатайым оқиғаларға жатпайды.
14. **Сақтандыру нысаны** – сақтандыру шартымен белгіленген белгілі бір мерзімге дейін Сақтандырылушының өмір сүруімен, сонымен қатар оның өмірі мен денсаулығына зиян келуімен, жұмысқа қабілеттілігін жоғалтуымен байланысты Сақтанушының (Сақтандырылушының) мүліктік мүдделері.
15. **Жинақтау кезеңі** – сақтандыру полисінің қолданылуының басталу күнінен бастап, сақтандыру полисінде көрсетілген аннуитеттік төлемдердің басталу күніне дейінгі кезең. Жинақтау кезеңі 15 жылды және одан көп уақытты құрайды.
16. **Сақтандыру сыйлықақысын (сақтандыру жарналарын) төлеу кезеңділігі** – мерзімі біткеннен кейін Сақтанушы сақтандыру полисінде белгіленген мөлшерде Сақтандырушыға әрбір сақтандыру жарнасын төлеуі тиіс болатын уақыт кезеңі.
17. **Төлемдер кезеңі** – аннуитеттік төлемдердің басталу күнінен бастап, соңғы аннуитеттік төлемнің жасалу күніне дейінгі уақыт кезеңі.
18. **Аннуитеттік төлем жасау мерзімділігі** – сақтандыру шартының талаптарына сәйкес, мерзімі өткенге дейін әрбір аннуитеттік төлем жүзеге асырылуы тиіс болатын уақыт кезеңі (ай, тоқсан, жарты жыл және жыл).
19. **Сақтанушы** – Сақтандырушымен сақтандыру шартын жасаған, жасы 18-ге толған жеке тұлға немесе заңды тұлға.
20. **Сақтандырушы** – сақтандыруды жүзеге асыратын, яғни сақтандыру жағдайы орын алған жағдайда Сақтанушыға немесе сақтандыру шартымен тағайындалған сақтандыру сомасы (сақтандыру сомасы) шегінде сақтандыру шарты жасалған өзге тұлғаға (Пайда алушыға) сақтандыру төлемін жасауға міндетті болатын «Standard Life» Өмірді сақтандыру компаниясы» акционерлік қоғамы.
21. **Сақтандыру төлемі** – сақтандыру жағдайы орын алған жағдайда Сақтандырушы Пайда алушыға төлейтін ақша сомасы. **Бонустық төлем** – осы Ережелерге сәйкес сақтандыру дивидендтерінің мөлшеріне қарай анықталатын қосымша сақтандыру төлемі.
22. **Сақтандыру дивидендтері** – Сақтандырушының ішкі құжаттарына және қағидаларына сәйкес есептелген, Сақтандырушының пайдасын бөлу есебінен берілуге жататын, сақтандыру шартымен кепілдендірілмеген ақша сомасы.

23. **Сақтандыру полисі** – осы Ережелермен бірге Сақтанушыға Сақтандырушы беретін және сақтандыру шарты (Сақтандыру ережелеріне қосылу шарты) болып табылатын жазбаша құжат.
- Осы Ережелердің шарттарын іске асыру мақсатында Сақтандыру полисі төмендегілерге бөлінеді:
- 1) **Түпнұсқалық сақтандыру полисі** – сақтандыру шартын жасау барысында Сақтандырушының Сақтанушыға беретін полисі.
  - 2) **Жаңартылған Сақтандыру полисі** – Ережелермен қарастырылған жағдайларда бұрын берілген полистің орнына сақтандыру шартына өзгерістер мен толықтырулар енгізген жағдайда Сақтандырушының Сақтанушыға берген полисі.
  - 3) **«Төленген» жағдайындағы полис** – өтеп алынатын сома болған жағдайда сақтандыру жарналарын төлеудің мерзімінен бұрын тоқтатылуы.
24. **Сақтандыру сыйлықақысы (сақтандыру жарнасы)** – сақтандыру шартында анықталған мөлшерде Пайда алушыға сақтандыру төлемін жүзеге асырудың соңғы міндеттерін қабылдау үшін Сақтанушы сақтандыру шартымен анықталған мөлшерде Сақтандырушыға төлеуге міндетті болатын ақша сомасы.
25. **Сақтандыру сомасы** – сақтандыру нысаны сақтандырылған және сақтандыру оқиғасы орын алған жағдайда Сақтандырушы жауапкершілігінің межелі көлемін білдіретін ақша сомасы. **Бонустық сақтандыру сомасы** – осы Ережелерге сәйкес сақтандыру дивидендтерінің мөлшеріне қарай анықталатын қосымша сақтандыру сомасы.
26. **Сақтандыру қорғанысының қолданылу мерзімі** – сақтандырушының сақтандыру жауапкершілігі қолданыста болатын кезең. Бұл ретте сақтандыру қорғанысының қолданылу мерзімі сақтандыру мерзімімен сәйкес келеді.
27. **Сақтандыру мерзімі** - сақтандыру полисінің қолданылуының басталу күннен бастап Пайда алушыға жасалатын аннуитеттік төлемдердің аяқталу күніне дейінгі кезең. Сақтандыру мерзімі жинақтау кезеңін және аннуитеттік төлемдерді жасау кезеңін қамтиды. Егер сақтандыру шартындағы сақтандыру төлемі бір мезгілде жүзеге асырылатын болса, сақтандыру мерзімі сақтандыру полисінің қолданылуының басталу күннен бастап, жинақтау кезеңінің аяқталу күніне дейін белгіленеді.
28. **«USD / KZT» бағамы** – Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі белгілеген және Ережелермен анықталған тәртіпте және жағдайларда қолданылатын теңгенің АҚШ долларына шаққандағы бағамы.
29. **АЕК** – «Республикалық бюджет туралы» Қазақстан Республикасының Заңымен тиісті қаржы жылына белгіленген айлық есептік көрсеткіш.

2 БАП. Сақтанушыны ауыстыру

1. Сақтанушы үшінші тұлғаның, Сақтандырушының және Сақтандырылушының жазбаша келісімімен сақтандыру шарты бойынша өз құқықтары мен міндеттерін басқа тұлғаға табыстауға құқылы. Құқықтар мен міндеттерді табыстау – Сақтанушының қолы қойылған сақтандыру полисі түпнұсқасының немесе сақтандыру полисі телнұсқасының қоса тіркелуімен, заңнамамен белгіленген тәртіпте Сақтанушының, Сақтандырылушының және сақтандыру шарты бойынша құқықтар мен міндеттерді қабылдаушы тұлғаның (Сақтанушының құқықтық мұрагерінің) қолы қойылған өтінішті Сақтанушының беруі жолымен рәсімделеді.
- Сақтанушыны ауыстыру – Сақтанушының құқықтық мұрагеріне берілетін жаңартылған полиске Сақтандырушының қолы қойылған күннен бастап жарамды болады.

2. Сақтандырылушы болып табылмайтын, Сақтандырылушының пайдасына сақтандыру шартын жасаған Сақтанушы қайтыс болған жағдайда, сақтандыру шарты бойынша оның құқықтары мен міндеттері Сақтандырылушының жазбаша келісімімен Сақтандырылушының пайдасына өтеді.
Сақтандыру шарты бойынша міндеттерді Сақтандырылушының орындауға мүмкіндігі болмаған жағдайда, оның құқықтары мен міндеттері заңнамалық актілерге сәйкес оның құқықтары мен заңды мүдделерін қорғау бойынша міндетті жүзеге асырушы тұлғаға өтуі мүмкін.
Сақтандырылушы болып табылатын Сақтанушы қайтыс болған жағдайда, сақтандыру шарты онымен қарастырған шарттарда орындалады, егер де Сақтандырылушының өлімі осы сақтандыру шартымен қарастырылған сақтандыру жағдайы болып табылса.
3. Заңды тұлға болып табылатын Сақтанушы қайта ұйымдастырылған жағдайда, сақтандыру шартының қолданылу кезеңінде осы шарт бойынша оның құқықтары мен міндеттері Сақтандырушының келісімімен, Қазақстан Республикасының заңнамасымен белгіленген тәртіпте тиісті құқықтық мұрагерге өтеді.

3 БАП. Пайда алышыны ауыстыру

1. Сақтанушы сақтандыру оқиғасы орын алғанға дейін, Сақтандырушыға жазбаша хабарлай отырып, сақтандыруға берілген өтініште көрсетілген Пайда алушыны басқа тұлғамен ауыстыруға құқылы.
2. Пайда алушыны ауыстыру – Сақтандырылушының жазбаша келісімімен жүзеге асырылады және Пайда алушыны өзгертуге қатысты Сақтанушының жазбаша хабарламасын Сақтандырушы алған күннен бастап жарамды болады.
3. Пайда алушы Сақтанушымен арадағы келісімінен туындайтын сақтандыру шарты бойынша белгілі міндеттерді орындағаннан кейін немесе сақтандыру төлемін жүзеге асыру жөнендіге талабын Сақтандырушыға ұсынғаннан кейін Пайда алушы басқа тұлғамен ауыстырыла алмайды.

4. БАП. Сақтандыру шартының қолданылуы

1. Сақтандыру шарты – сақтандыру шартымен қарастырылған мөлшерде, тәртіпте және мерзімде Сақтанушы сақтандыру сыйлықақысын немесе алғашқы сақтандыру жарнасын төлеген жағдайда, Сақтандырушының қолы қойылған күннен кейінгі күннен бастап күшіне енеді және тараптар үшін міндетті міндетті болады, және де сақтандыру шарты бойынша өз міндеттемелерін тараптар толық орындағанға дейін қолданыста болады.
2. Сақтандыру шарты Қазақстан Республикасының аумағында да, одан тыс жерлерде де қолданыста болады.

5 БАП. Сақтанушының орналасқан жерінің немесе тұрғылықты жерінің өзгеруі

1. Сақтандырушы Сақтанушыға (Сақтандырылушыға, Пайда алушыға) сақтандыру өтінішінде көрсетілген көрсетілген орналасқан жерінің немесе тұрғылықты жерінің мекенжайына хат-хабар жібереді.
2. Орналасқан жері немесе тұрғылықты жері өзгерген жағдайда Сақтанушы (Сақтандырылушы, Пайда алушы) өзінің жаңа мекенжайын Сақтандырушыға он күн мерзімнің ішінде хабарлауға міндетті. Олай болмаған жағдайда, бұрынғы орналасқан жерінің немесе тұрғылықты жерінің мекенжайы бойынша жіберілген Сақтандырушының кез келген хабарламасы тараптармен орындалған (жарамды) деп есептеледі.

- Егер Сақтанушының (Сақтандырылушының, Пайда алушының) орналасқан жері немесе тұрғылықты жері Қазақстан Республикасынан тыс жерде болса, онда Сақтанушы Сақтандырушыға Сақтанушыға (Сақтандырылушыға, Пайда алушыға) хат-хабарды жеткізуге жауапты болып табылатын Қазақстан Республикасындағы сенімді тұлғаны көрсетуге міндетті болады.

6 БАП. Тараптардың құқықтары мен міндеттері

1. Сақтанушының құқықтары:

- осы Ережелермен танысып шығу;
- осы Ережелермен қарастырылған тәртіпте сақтандыру шартын бұзу;
- сақтандыру құпиясы;
- сақтандыру шарты бойынша мойнына алған міндеттемелерді орындауын Сақтандырушыдан талап ету;
- Сақтандырушының сақтандыру төлемін жүзеге асырудан бас тарту немесе оның мөлшерін азайту туралы шешімімен Қазақстан Республикасының заңнамасымен белгіленген тәртіпте дауласу;
- сақтандыру шарты жоғалған жағдайда, оның телнұсқасын алу;
- Сақтандырушы жүргізген сақтандыру төлемі мөлшерінің есептерімен танысып шығу;
- сақтандыру шартымен және Қазақстан Республикасының заңнамалық актілерімен қарастырылған өзге құқықтар.

2. Сақтанушының міндеттері:

- сақтандыру шартын жасау кезінде Сақтандырушыға Ережелердің 10 бабының 5-тармағына сәйкес сақтандыру жағдайының орын алу ықтималдығын бағалау үшін мағызы бар, өзіне белгілі барлық жағдайлар туралы хабарлау, сондай-ақ сақтандыру шартын жасағаннан кейін сақтандыру тәуекелін арттыруы мүмкін барлық деректер жайлы хабарлау;
- сақтандыру жағдайының орын алуы туралы – оның орын алған күнінен бастап 30 (отыз) күнтізбелік күн ішінде Сақтандырушыға жазбаша хабарлау. Егер Сақтанушы Сақтандырылушы болып табылмаса, мұндай міндет Сақтандырылушыға жүктеледі. Егер сақтандыру жағдайы Сақтандырылушының қайтыс болуы болып табылса, онда сақтандыру жағдайы туралы Сақтандырушыға хабарлау міндеті – Сақтанушыға, ал егер ол сонымен қатар Сақтандырылушы болып табылған болса – Пайда алушыға жүктеледі;
- сақтандыру жағдайының орын алу жағдайларын уақытылы және толықтай анықтауда Сақтандырушыға жәрдемдесу;
- сақтандыру шартымен белгіленген мөлшерде, тәртіпте және мерзімде сақтандыру сыйлықақыларын (жарналарын) төлеу;
- сақтандыру жағдайының орын алуына жауапты тұлғадан талап ету құқығының Сақтандырушыға өтуін қамтамасыз ету. Егер Сақтанушы Сақтандырылушы болып табылмаса, мұндай міндет Сақтандырылушыға жүктеледі;
- сақтандыру төлемін алған кезде Сақтандырушыға барлық құжаттар мен айғақтарды беру және оған өткен талап ету құқығын Сақтандырушының жүзеге асыруы үшін қажетті барлық мәліметтерді оған хабарлау;
- сақтандыру шартымен және Қазақстан Республикасының заңнамалық актілерімен қарастырылған өзге де міндеттерді орындау;
- осы Ережелер аясында белгіленген тәртіпте және мерзімдерде, немесе Сақтандырушының сауалы бойынша, мәлімделген оқиға/сақтандыру жағдайы бойынша шешімді Сақтандырушының қабылдауы үшін қажетті құжаттарды ұсыну.

3. Сақтандырушының құқықтары:

- 1) Сақтанушыдан сақтандыру шартына сәйкес мойнына алған міндеттемелерді орындауын талап ету;
- 2) сақтандыру шартымен және Қазақстан Республикасының заңнамасымен белгіленген тәртіпте сақтандыру шартын мерзімінен бұрын бұзу;
- 3) Сақтанушыдан тәуекелдік дәрежесін анықтау және тариф мөлшерін белгілеу үшін маңызы бар кез келген ақпаратты сұрауға;
- 4) белгілі бір тәуекел бойынша сұратылған сақтандыру сомасының негіздемесін талап ету. Сақтанушы тәуекел деңгейін, тариф мөлшерін анықтау үшін қажет болатын, Сақтандырушы сұратқан мәліметтерді беруге шамасы болмаған немесе беруді қаламаған жағдайда, сондай-ақ андеррайтинг бойынша маманның теріс қорытындысы болған жағдайда сақтандыру шартын жасаудан бас тарту.
- 5) зиян келтірген тұлғаға кері талап ету;
- 6) сақтандыру шартымен және Қазақстан Республикасының заңнамалық актілерімен қарастырылған өзге құқықтарды жүзеге асыру;
- 7) Сақтандырушы мәлімделген оқиға/сақтандыру оқиғасы бойынша шешім қабылдау үшін қажетті құжаттарды осы Ережелермен белгіленген тәртіпте және мерзімдерде немесе Сақтандырушының сұрауы бойынша ұсынбаған жағдайда, Сақтандырушы сақтандыру төлемін жасаудан бас тартуға құқылы болады.

4. Сақтандырушының міндеттері:

- 1) Сақтанушыны Сақтандыру ережелерімен таныстыру;
- 2) сақтандыру жағдайы орын алған кезде сақтандыру шартымен қарастырылған көлемде, тәртіпте және мерзімде сақтандыру төлемін жүзеге асыру;
- 3) ознакомить Сақтанушыны осы Ережелермен таныстыру және осы Ережелердің көшірмесін беру;
- 4) Сақтанушымен, Сақтандырылушымен қарым-қатынастарда сақтандыру құпиясын, құпиялылықты қамтамасыз ету, Қазақстан Республикасының заңнамасымен қарастырылған жағдайларды, сондай-ақ қатар ол жайлы мәліметтерді ашуға (табыстауға, беруге, жария етуге және т.б.) Сақтанушының/Сақтандырылушының шартсыз және қайтарымсыз жазбаша келісімі болған жағдайды қоспағанда, өзінің кәсіби қызметі нәтижесінде алған Сақтанушы, Сақтандырылушы және оның мүліктік жағдайы туралы мәліметтерді жария етпеу;
- 5) Сақтанушы (Сақтандырылушы) немесе зардап шегуші (Пайда алушы) немесе оладың өкілдері сақтандыру төлемін жасау шін қажетті құжаттардың барлығын ұсынбаған жағдайда, құжаттар толық көлемде алынбаған сәттен бастап 5 (бес) күні ішінде жетіспейтін құжаттар туралы оларға хабарлау.
- 6) сақтандыру шартымен және Қазақстан Республикасының заңнамалық актілерімен қарастырылған өзге міндеттерді орындау.

2-ТАРАУ. ПАЙДАҒА ҚАТЫСУМЕН ӨМІРДІ ЖИНАҚТЫҚ САҚТАНДЫРУ**7 БАП. Сақтандыру оқиғасы**

1. Ережелерге сәйкес, сақтандыру жағдайы (негізгі өтеу) келесілер болып табылады:
  - 1) Сақтандырылушының жинақтау кезеңі аяқталғанға дейін және одан кейін – сақтандыру шартында (сақтандыру полисінде) аннуитеттік төлемдер кезеңі болған жағдайда, кезеңті аннуитеттік төлем күніне дейін.
  - 2) осы Сақтандыру ережелерімен қарастырылған жағдайларды есепке алмағанда, жинақтау кезеңінде орын алған кез келген себеп бойынша Сақтандырылушының қайтыс болуы.

- Осы бабтың 1-тармағымен қарастырылған сақтандыру жағдайлары орын алған жағдайда, сақтандыру шартының қолданылуы – сақтандыру сомасын біржолғы төлеу қарастырылған сақтандыру жағдайы орын алған күннен бастап тоқтайды. Сақтандырылушы жинақтау кезеңі аяқталған күнге дейін тірі жүрген жағдайда, егер аннуитеттік төлемдер жүзеге асырылған болса, шарт соңғы аннуитеттік төлем күніне дейін қолданылуын жалғастырады.

8 БАП. Индекстеу

- Сақтандыру талаптарымен сақтандыру мерзімі бойына сақтандыру сомасын / бонустық сақтандыру сомасын, сақтандыру жарналарын, өтеп алынатын соманы / бонустық өтеп алынатын соманы, сақтандыру төлемін / бонустық сақтандыру төлемін және аннуитеттік төлемді индекстеу (өзгерту) қарастырылды.
- Индекстеу келесі жолмен анықталады:

$$CC_n(CP_n, BC_n, CB_n) = \left(\frac{USD_n}{USD_0} \right) * CC_n(CP_n, BC_n, CB_n), \text{ мұндағы:}$$

CC_n – индекстелген сақтандыру сомасы / индекстелген бонустық сақтандыру сомасы;

CP_n – индекстелген сақтандыру сыйлықақысы / индекстелген сақтандыру жарнасы;

BC_n – индекстелген өтеп алынатын сома / индекстелген бонустық өтеп алынатын сома;

CB_n – индекстелген сақтандыру төлемі / индекстелген бонустық сақтандыру төлемі / индекстелген аннуитеттік төлем;

USD_n – сақтандыру төлемін / бонустық сақтандыру төлемін / аннуитеттік төлемді / өтеп алынатын соманы / бонустық өтеп алынатын соманы жүзеге асырған күндегі USD/KZ бағамы;

USD_0 – сақтандыру сыйлықақысын / алғашқы сақтандыру жарнасын төлеу күніндегі USD/KZ бағамы;

CC_n – сақтандыру полисінде көрсетілген сақтандыру сомасы;

CP_n – сақтандыру полисінде көрсетілген сақтандыру сыйлықақысы / алғашқы

сақтандыру жарнасы

BC_n – сақтандыру полисінде көрсетілген өтеп алынатын сома;

CB_n – сақтандыру төлемі / бонустық сақтандыру төлемі / аннуитеттік төлем.

- USD/KZT бағамы Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі белгілеген АҚШ долларының ресми бағамы негізінде анықталады.
- Сақтандыру сомасы / бонустық сақтандыру сомасы, өтеп алынатын сома / бонустық өтеп алынатын сома, сақтандыру төлемі / бонустық сақтандыру төлемі, аннуитеттік төлем және сақтандыру жарнасы келесі шарттарда индекстеледі:
  - сақтандыру төлемі / бонустық сақтандыру төлемі, аннуитеттік төлем, өтеп алынатын соманың / бонустық өтеп алынатын соманың төлемі – қайта есептеу шарттарының қолданылуымен, төлемдерді жүзеге асыру күнінде теңгемен жүргізіледі;
  - сақтандыру жарнасы – қайта есептеу шарттарының қолданылуымен, Полистің жылдығы күнінде теңгемен төленеді.
- Сақтандыру сомасын / бонустық сақтандыру сомасын, өтеп алынатын соманы / бонустық өтеп алынатын соманы индекстеу – Сақтандырушыға индекстеудің есебімен анықталған мөлшерде сақтандыру жарнасы келіп түскен кезде ғана жарамды болады.
- Сақтандыру сомасын, сақтандыру жарналарын және сақтандыру төлемдерін индекстеу – сақтандырудың келесі қосымша шарттарына қолданылмайды (егер бар болса):
  - жинақтау кезеңінде орын алған жазатайым оқиға нәтижесінде Сақтандырылушының жарақат алуы;

- 2) жинақтау кезеңінде орын алған жазатайым оқиға нәтижесінде Сақтандырылушының ауруханаға жатқызылуы.

9 БАП. Сақтандырушының пайдасына қатысу. Сақтандыру дивидендтерін есептеу шарттары мен тәртібі

1. Сақтандыру полисі бойынша Сақтанушылар арасында Сақтандырушының пайдасын бөлу – аяқталған қаржы жылының қорытындысы бойынша жүргізіледі.
2. Сақтанушылар арасында бөлінетін Сақтандырушының пайдасының мөлшері туралы шешімді Сақтандырушының Директорлар Кеңесі қабылдайды.
3. Сақтандыру дивидендтері – олардың қолданылуының үшінші жылы аяқталғаннан бастап, сақтандыру полисінің жылдықтарында есептеледі.
4. Сақтандыру дивидендтері жинақтау кезеңінде де, төлем жасау кезеңінде де есептеледі.
5. Сақтандыру дивидендтері табысты бөлудің бұдан бұрынғы жылдығындағы сақтандыру полисінің жылдығында қалыптасқан өтеп алынатын сомаға (сақтандыру резервтері) Сақтандырушы бекіткен мөлшерлемені көбейту арқылы анықталады.
6. Сақтандыру полисін Төленген полиске аударған жағдайда, Сақтанушыда пайдаға әріқарай қатысу құқығы сақталады.
7. Сақтандыру шарты бойынша есептелген сақтандыру дивидендтері бонустық сақтандыру сомасы мен бонустық аннуитеттік төлемнің қалыптасуы үшін пайдаланылады.
8. Сақтандыру шарты бойынша есептелген сақтандыру дивидендтері бонустық сақтандыру сомасы көлеміне қосымша сақтандыру қорғанысын сатып алу үшін біржолғы жарна түрінде пайдаланылады.
9. Пайданы бөлудің тиісті жылына сәйкес келетін өз жылдығының күнінде қолданыста болған сақтандыру полистері пайданы бөлуге қатысады.
10. Егер Сақтандыру полисі табысты бөлу жылына сәйкес келетін өз жылдығының күнінде тоқтатылған немесе бұзылған болса, бірақ келесіде Сақтандыру ережелерінің ескерілуімен қалпына келтірілген болса, қалпына келтіру – сақтандыру полисінің келесі жылдығының күніне дейін жүзеге асырылған жағдайда ол сақтандырудың келесі жылдығының пайдасын бөлуге қатысады.
11. Сақтандырушы табысты бөлу жылынан бастап жыл сайын, есептік жылдан кейінгі айдың он төрт жұмыс күні бойына, сондай-ақ сұрау бойынша кез келген сұратылған күнінде сақтандыру шарты бойынша келесі ақпаратты Сақтанушыға ұсынады:
  - Сақтанушыға есептелген Сақтандырушы табысының сомасы туралы;
  - сақтандыру сомасы мен өтеп алынатын сома туралы;
  - есепті кезеңдегі пайданы есептемеудің себептері туралы (болған жағдайда).Хабарлама жазбаша түрде рәсімделіп, Сақтанушыға пошта байланысымен, электронды поштамен немесе байланыстың өзге де түрлерімен жіберіледі.
12. Жинақталған сомалардың ескерілуімен Сақтандырушының табысына Сақтанушының қатысуына байланысты төлемдерді жүзеге асыру келесі жағдайларда жүргізіледі:
  - 1) сақтандыру төлемі құрамында сақтандыру жағдайының орын алуы;
  - 2) сақтандыру төлемі құрамында сақтандыру мерзімінің аяқталуы;
  - 3) өтеп алынатын сома құрамындағы жинақтау кезеңінде сақтандыру шартының мерзімінен бұрын бұзылуы.

10 БАП. Сақтандыру шартын жасау тәртібі

1. Сақтандыру шарты Сақтанушының Ережелерге қосылуы және сақтандыру полисінің берілуі жолымен жазбаша түрде жасалады.

2. Сақтандыру полисіне Сақтандырушының Басқарма Төрағасы немесе Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес Сақтандырушының атынан сақтандыру шартына қол қоюға уәкілетті өзге тұлға қол қояды. Сақтандырушының атынан және оның тапсырмасы бойынша осындай әрекеттерді жасауға Сақтандырушымен уәкілетті етілмеген басқа тұлғалар қол қойған сақтандыру полистері мен олардың қосымшалары жарамсыз болып есептеледі.
3. Сақтандыру шарты Сақтанушының, Сақтандырылушының және Пайда алушының жеке басын куәландыратын құжат көшірмесінің қоса тіркелуімен, Сақтандырушы белгілеген нысан бойынша сақтандыру өтінішін Сақтандырушыға Сақтанушының беруі негізінде жасалады.
4. Сақтанушыдан сақтандыру өтінішін алғаннан кейін Сақтандырушы оның денсаулығының нақты жағдайын бағалау үшін сақтандырылатын тұлғаны (Сақтандырылушыны) медициналық тексеруден өтуге жіберуге құқылы болады.
5. Сақтандыру шартын жасау барысында Сақтанушы сақтану жағдайының ықтимал орын алуын және оның орын алуынан келетін ықтимал шығындардың мөлшерін (сақтандыру тәуекелін) анықтау үшін елеулі маңызы бар жағдайларды Сақтанушыға сақтандыру өтінішінде хабарлауға міндетті, егер бұл жағдайлар Сақтандырушыға белгісіз болса және белгісіз болмауы тиіс болса.
Елеулі ретінде – қандай жағдай болса да, осы Ережелердегі немесе сақтандыру шартын жасау кезеңінде Сақтанушыға жіберілген Сақтандырушының жазбаша сұрауында белгілі түрде келісілген жағдайлар, соның ішінде сақтандыру өтінішінде және сауалнамада көрсетілген мәліметтер немесе Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес өзге жағдайлар танылады.
6. Тараптардың келісімі бойынша Сақтандырушы жүргізген андеррайтинг нәтижелері бойынша Сақтандырушы сақтандыру шартында жеке Сақтандырылушыға қатысты ерекше шарттарды қарастыруға құқылы болады, бұл туралы сақтандыру полисінде белгі жасалады.
7. Егер сақтандыру шарты Сақтандырушының қандай да бір сұрағына Сақтанушының жауабы болмаған жағдайда жасалса, Сақтандырушы кейіннен тиісті жағдайлардың Сақтанушыға хабарланбауы негізінде шартты бұзуды немесе оны жарамды деп тануды талап ете алмайды.
8. Егер сақтандыру шарты жасалғаннан кейін Сақтанушы Сақтандырушыға осы баптың 5-тармағында көрсетілген жағдайлар туралы көрінеу жалған мәліметтерді хабарлағаны анықталса, Сақтандырушы сақтандыру шартын жарамсыз деп деп тануды талап етуге құқылы болады.
Егер Сақтанушы жасырған жағдайлар қолданыстан шықса, Сақтандырушы сақтандыру шартын жарамсыз деп тануды талап ете алмайды.
9. Сақтандыру шартымен, осы Ережелермен және Қазақстан Республикасының заңнамасымен белгіленген жағдайларда, соның ішінде сақтандыру шартымен белгіленген мерзім ішінде сақтандыру жарнасы төленбеген немесе толық төленбеген жағдайда, Сақтандырушы қолданыстағы шартты біржақты тәртіпте бұзуға құқылы болады. Бұл ретте Сақтандырушы бұл туралы Сақтанушыға хабарлауға міндетті және біржолғы сақтандыру сыйлықақысы немесе алғашқы сақтандыру жарнасы төленбеген немесе толық төленбеген жағдайда, төленген соманы қайтаруға міндетті. Сақтандырушы сақтандыру шартын жасау барысында жұмсалған, сақтандыру сыйлықақысының (жарнасының) алынған сомасының 20% аспайтын мөлшерде өз шығындарының орнын толтыруға құқылы болады.

10. Сақтандыру шарты күшіне енгеннен кейін сақтандыру өтініші, сақтандыру полисі, сондай-ақ осы Сақтандыру ережелерінде келісілген өзге құжаттар сақтандыру шартын құрайтын болады және оның ажырамас бөліктері болып табылады.
11. Сақтандырылушы ретінде – төменде аталып өткен талаптардың барлығына са кйелетін, іс-әрекетке қабілетті Қазақстан Республикасының азаматтары мен шетелдік азаматтар бола алады:
  - 1) шартты жасау сәтінде 7 жасқа толған;
  - 2) шартты жасау сәтінде 56 жасқа толмаған, бірақ сақтандыру шартымен тікелей қарастырылған жағдайларды қоспағанда;
12. Сақтандыруға келесі топтағы тұлғалар қабылданбайды:
  - 1) I немесе II топтағы мүгедектер.
  - 2) АИТВ жұқтырғандар, ЖИТС-пен ауыратындар;
  - 3) наркология, психоневрология және туберкулез диспансерлерінде есепте тұрған тұлғалар.
  - 4) лаңкестер тізбесінде көрсетілген тұлғалар;
  - 5) қылмыстық іс жасағаны үшін жазасын өтеп жатқан, сондай-ақ тергеу изоляторында тергеліп жатқан тұлғалар.

11 БАП. Медициналық тексеру

1. Сақтандыру шартын жасар алдында Сақтандырушы денсаулық жағдайын бағалау мақсатында сақтандырылатын тұлғаны (Сақтандырылушыны) медициналық тексеруге жіберуге құқылы болады. Медициналық тексеру Сақтандырушы белгілеген мекемеде немесе өзге де медициналық мекемеде жүзеге асырылуы мүмкін.
2. Сақтандыру тәуекелінің арту деңгейін анықтау мақсатында, сақтандыру шарты жасалғаннан кейін, бірақ сақтандыру оқиғасы орын алғанға дейін Сақтандырушы Сақтандырылушыны медициналық тексеруге жіберуі мүмкін.
3. Сақтандыру тәуекелінің артуына апаратын жағдайлар туралы хабардаретілген Сақтандырушы шарттың талаптарын өзгертуді немесе тәуекелдің артуымен мөлшерлес шамада қосымша сақтандыру сыйлықақысын (сақтандыру жарнасын) төлеуді талап етуге құқылы болады.

Егер Сақтанушы немесе Сақтандырылушы сақтандыру шарты талаптарының өзгеруіне немесе сақтандыру сыйлықақысына қосымша төлем жасауға қарсылық білдірсе, Сақтандырушы шартты бұзуды талап етуге құқылы болады. Бұл ретте Сақтандырушы шартты бұзудың ықтимал күніне дейін отыз күнгізбелік күн бұрын Сақтанушыға Сақтандыру шартын бұзу жайлы ескертеді және шарт осы мерзім өткенде бұзылған болып есептеледі.
4. Сақтандыру шарты жасалғанға дейін медициналық тексеруден өту сақтандырылатын тұлғаның (Сақтандырылушының) есебінен жүзеге асырылады. Сақтандыру шарты жасалған жағдайда Сақтандырылушы төлеген медициналық тексеру құнын Сақтандырушы өтеп береді.

Сақтандыру шарты жасалғаннан кейін, Сақтандырушыға сақтандыру сыйлықақысы немесе сақтандыру жарналары төленген жағдайда, медициналық тексеру Сақтандырушының есебінен жүзеге асырылады.
5. Сақтандырушы медициналық тексеру шығындарын – сақтандыру сыйлықақысы немесе алғашқы сақтандыру жарнасы төленгеннен кейін, медициналық қызметтердің ақысының төленгенін растайтын құжаттар ұсынылған жағдайда өтеп береді.
6. Егер медициналық тексеру – Сақтандырушы белгілеген медициналық мекемеде жүзеге асырылған болса, жұмсалған шығындарды Сақтандырушы медициналық тексеру ақысының төленгенін растайтын құжаттарда көрсетілген мөлшерде өтеп береді.

Егер медициналық тексеру – Сақтандырушы белгілемеген медициналық мекемеде жүзеге асырылған болса, онда жұмсалған шығындар Сақтандырушы белгілеген медициналық мекемедегіге ұқсас медициналық тексеру құны шегінде, бірақ нақты жұмсалған шығындардан артық емес көлемде өтеледі.

7. Егер сақтандыру шарты жасалмаған болса, немесе алғашқы сақтандыру жарнасы сақтандыру шартында белгіленген мерзімде толығымен төленбеген болса, медициналық тексеру бойынша шығындарды Сақтандырушы өтеп бермейді.
8. Сақтандырылушы медициналық тексерудің нәтижелерін ұсына алады, егер де оларды жүргізу мерзімі Сақтандырушының сақтандыруға арналған өтінішті алған күнінен бастап 3 айдан аспайтын болса.
9. Сақтандырылатын тұлғаның (Сақтандырылушының) медициналық тексеруден өтуден бас тартуы, сондай-ақ тексеруден өтудің мүмкін еместігінің негізді себептерін Сақтандырушыға ұсынбауы – Сақтандырушының сақтандыру шартын жасаудан бас тартуына әкеледі, ал егер ол жасалған болса – Сақтандырушы сақтандыру шартын біржақты тәртіпте бұзуына және заңмен белгіленген тәртіпте Сақтандырушыны өз міндеттерінен босатуға әкеледі, бұл жайлы Сақтандырушы Сақтанушыға жазбаша түрде хабарлайды.

12 БАП. Сақтандыру сомасы

1. Сақтандыру шартының талаптары бойынша сақтандыру сомасының мөлшері тараптардың келісімі бойынша анықталып, сақтандыру полисінде көрсетіледі. Сақтандыру сомасы осы Ережелердің 8 бабына сәйкес индекстеуге жатады.
2. Бонустық сақтандыру сомасы сақтандыру полисі (Түпнұсқалық, Жаңартылған және/немесе Төленген сақтандыру полисі) бойынша сақтандыру шарттарының ескерілуімен, есептелген сақтандыру дивидендтерінің мөлшеріне қарай Сақтандырушы анықтайды. Бонустық сақтандыру сомасы осы Ережелердің 8 бабына сәйкес индекстеуге жатады.
3. Клиент қайтыс болу бойынша сақтандыру қорғанысының сомасын таңдауға құқылы:
  - 1) толық сақтандыру сомасына;
  - 2) тек төленген сақтандыру жарналарының сомасына.

13 БАП. Сақтандыру сыйлықақысы және оны төлеу тәртібі

1. Сақтандыру сыйлықақысының (сақтандыру жарнасының) мөлшері сақтандыру сомасының мөлшеріне, жинақтау кезеңіне, сақтандыру сыйлықақысын төлеу кезеңділігіне, Сақтандырылушының жынысына, жасы мен денсаулық жағдайына байланысты болады. Сақтандыру сыйлықақысының (сақтандыру жарналарының) мөлшері, оны төлеу тәртібі мен мерзімдері сақтандыру полисінде (сақтандыру шартында) көрсетіледі.
2. Сақтандыру сыйлықақысы Сақтанушының таңдауы бойынша бір рет немесе бөліп төлеумен – сақтандыру шартымен белгіленген мерзімде жыл сайын төленеді және осы Ережелердің 8 бабына сәйкес индекстеуге жатады.
3. Сақтандыру сыйлықақысы (сақтандыру жарнасы) қолма-қол ақшасыз төлеммен (тікелей Сақтандырушының банк шотына) төленеді.
4. Сақтанушы сақтандыру сыйлықақысын немесе сақтандыру шарты бойынша алғашқы сақтандыру жарнасын сақтандыру полисінің қолданылу мерзімінің басталу күніне дейін толық көлемде төлеуге міндетті.
5. Сыйлықақыны бөліп төлеген жағдайда, әрбір сақтандыру жарнасы осы Ережелердің 8 бабына сәйкес индекстелуі шартымен төленеді.

6. Әрбір сақтандыру жарнасын Сақтанушы осындай жарна тиесілі болатын кезең басталғанға дейін төлеуге міндетті. Олай болмаған жағдайда, сақтандыру жарнасының мерзімі кешіктірілген болып есептеледі.
7. Сақтанушы сақтандыру шарты бойынша сақтандыру сомасын көбейткен жағдайда Сақтандырушы сақтандыру шартына өзгерістер енгізілгенге дейін Сақтандырылушының денсаулығының нақты жағдайын анықтау және сақтандыру тәуекелінің көтерілу деңгейін білу мақсатында Сақтандырылушыны медициналық тексеруге жіберуге құқылы болады.

14 БАП. Сақтандыру жарнасын төлеу мерзімін кешіктіру

1. Кезекті сақтандыру жарнасы (біріншісін қоспағанда) сақтандыру шартымен белгіленген мерзімде төленбеген жағдайда, Сақтандырушы Сақтанушыға сақтандыру жарнасын төлеу қажеттілігі туралы хабарлауға міндетті.
2. Хабарламада келесілер болуы тиіс:
  - 1) сақтандыру жарнасын төлеу тиіс болатын кезең (сақтандыру жарнасын кейінге қалдыру кезеңі). Бұл ретте, кейінге қалдыру кезеңі 30 (отыз) күнтізбелік күннен кем бола алмайды;
  - 2) сақтандыру жарнасын кейінге қалдыру кезеңінде сақтандыру жарнасы төленбеген жағдайда, сақтандыру шартының қолданылуын біржақты тәртіпте тоқтату бойынша Сақтандырушының құқығы.
3. Сақтандыру жарнасының төлемі кешіктірілгені үшін Сақтандырушы кешіктірілген әр күн үшін, өсімақы төлеу күнінде Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі белгілеген қайта қаржыландыру мөлшерлемесі көлемінде өсімақы есептеуге құқылы болады.
4. Сақтандыру жарналарын төлеу қажеттілігі жайлы хабарлама Сақтанушыға хабарламаның жіберілгенін растауға мүмкіндік беретін тәсілмен жіберіледі.
5. Сақтанушы сақтандыру жарнасын – осындай сақтандыру жарнасы Ережелердің 13 бабының 6 тармақтарына сәйкес кешіктірілген деп есептелетін күннен бастап отыз күнтізбелік күннің (сақтандыру сыйлықақысын/сақтандыру жарнасын кейінге қалдыру кезеңі) ішінде төлемеген жағдайда (бірінші сақтандыру жарнасын қоспағанда), сақтандыру шарты:
  - 1) сақтандыру полисі бойынша өтеп алынатын сома болмаған жағдайда немесе оның мөлшері 7 АЕК-тен төмен болған жағдайда мерзімінен бұрын тоқтатылады;
  - 2) егер кейінге қалдыру кезеңінің аяқталу күнінде өтеп алынатын соманың мөлшері, егер ол болған жағдайда, Сақтанушының кез келген берешегінің шегерілуімен 7 АЕК және одан артық болса, өзінің қолданылуын «Төленген» мәртебесімен автоматты түрде жалғастырады. Бұл ретте, Сақтанушы сақтандыру сомасын (Сақтанушының есебіне сәйкес) кемітеді, бұл жайлы Сақтандырушы Сақтанушыға жазбаша түрде хабарлайды.
6. Сақтандыру шарты бойынша сақтандыру сыйлықақысын (сақтандыру жарнасын) кейінге қалдыру кезеңінде сақтандыру жағдайы орын алған жағдайда, Сақтандырушы берешек сомасын ұстай отырып, сақтандыру төлемін жүзеге асырады.
7. Сақтанушыдан себептерінің көрсетілуімен кезекті сақтандыру жарнасын төлеуді кейінге қалдыру туралы өтініш алған жағдайда, Сақтандырушы сақтандыру сыйлықақысын (сақтандыру жарнасын) төлеуді кейінге қалдыруға құқылы болады. Бұл ретте, кейінге қалдыру кезең 30 (отыз) күнтізбелік күннен кем болмауы тиіс және Сақтандырушы белгілеген мерзімнен артық болмауы тиіс.
8. Сақтандыру шартының қолданылуын қалпына келтіру негіздемелері мен тәртібі Ережелердің 33 бабымен реттеледі.

15 БАП. «Төленген» жағдайындағы полис

1. Ережелердің 14 бабының 4-тармағының 2) тармақшасында қарастырылған жағдайларда Сақтанушы «Төленген» жағдайындағы полистің қолданылуы басталған күннен бастап кейінгі сақтандыру жарналарын төлеу бойынша міндеттемеден босатылады.
2. Сақтандырушы Сақтанушыға полистің «Төленген» жағдайына ауысқаны туралы – хабарламаның жіберілгенін растауға мүмкіндік беретін әдіспен хабарлауға міндетті.
3. «Төленген» жағдайындағы сақтандыру полисі осы Ережелердің 7 бабына сәйкес негізгі өтеу бойынша, азайтылған сақтандыру сомасы шегінде қолданылады. Осы Ережелердің 3-тарауында қарастырылған қосымша өтеулер азайтылған сақтандыру сомасы бар полистің қолданылу күнінен бастап өзінің қолданылуын тоқтатады.

16 БАП. Өтеп алынатын сома және оны төлеу тәртібі

1. Сақтанушы сақтандыру шартының қолданылуын мерзімінен бұрын тоқтатып, егер бар болса – өтеп алынатын соманы алуға құқылы.
2. Сақтандыру шартын бұзып, егер бар болса – өтеп алынатын соманы алу үшін, Сақтанушы келесілерді ұсынуы тиіс:
  - 1) бұзу себептерінің көрсетілуімен жазбаша өтініш;
  - 2) сақтандыру полисінің түпнұсқасы немесе оның телнұсқасы;
  - 3) жеке тұлғалар үшін жеке басын куәландыратын құжаттың көшірмесі, ЖСН, ал Сақтанушының заңды тұлғалары үшін БСН.
3. Сақтандырылушы болып табылмайтын Сақтанушының қайтыс болуына байланысты сақтандыру шарты мерзімінен бұрын тоқтатылған жағдайға, Сақтанушының мұрагерлері Сақтанушының қайтыс болған күнінде Сақтандырушымен есептелетін өтеп алынатын соманы алуға құқылы болады. Бұл ретте, Сақтанушының мұрагерлері келесілерді ұсынуы тиіс:
  - 1) банк деректемелерінің көрсетілуімен жазбаша өтініш;
  - 2) сақтандыру полисінің түпнұсқасы немесе оның телнұсқасы;
  - 3) Сақтанушының қайтыс болуы туралы куәліктің нотариалдық жолмен куәландырылған көшірмесі;
  - 4) Сақтанушының мұрагерлерінің жеке басын куәландыратын құжаттың көшірмелері, ЖСН-і;
  - 5) заң бойынша мұралану туралы куәліктің нотариалдық жолмен куәландырылған көшірмесі.
4. Сақтандыру шарты бойынша өтеп алынатын соманың мөлшері шарттың қолданылуының әр жылының соңына қарай анықталады және сақтандыру полисінде көрсетіледі. Жинақтық сақтандыру шартының қолданылуының алғашқы жылының соңында, Сақтанушы жинақтаудың бүкіл кезеңі үшін сақтандыру сыйлықақысын бір рет төлеген сақтандыру шартын қоспағанда, өтеп алынатын соманың болуы қарастырылмайды.
5. Сақтандырушы осы Ережелердің 8 бабының шарттарына сәйкес индекстелген өтеп алынатын соманы төлейді.
6. Сақтандырушы индекстелген өтеп алынатын соманы және егер бар болған жағдайда – индекстелген бонустық соманы – осы баптың 2-тармағында көрсетілген құжаттарды алған сәттен бастап 15 (он бес) жұмыс күні ішінде төлейді.

7. Егер бар болған жағдайда – өтеп алынатын сомаға және бонустық өтеп алынатын сомаға салық салу Қазақстан Республикасының заңнамасымен қарастырылған тәртіпте жүргізіледі.
8. Бонустық өтеп алынатын соманы Сақтандырушы өзінің ішкі құжаттарына және осы Ережелерге сәйкес есептеп шығарады.
9. Сақтанушының бастамасы бойынша Сақтандыру шарты мерзімінен бұрын бұзылған жағдайда, өтеп алынатын және бонустық өтеп алынатын соманың мөлшері (бар болған жағдайда) алдыңғы толық жылдығы бойынша анықталады. Ең жақын толық жылдықтан кейінгі кезең үшін тиесілі сақтандыру жарналары, іс жүзінде төленгеніне қарамастан, есепке алынбайды.

17 БАП. «Сақтандырылушының өмір сүруі» сақтандыру оқиғасы бойынша Пайда алушы

1. Егер Сақтанушы Сақтандырылушы болып табылмаса, «Сақтандырылушының өмір сүруі» сақтандыру оқиғасы бойынша Пайда алушы – Сақтанушы немесе Сақтандырылушының келісімімен сақтандыру өтіміндегі Сақтанушы белгілеген тұлға болып табылады.
2. Егер сақтандыру шартында төлем жасау кезеңінде кепілдендірілген мерзім қарастырылған болса, онда Сақтандырылушының тірі болғанына немесе өлгеніне қарамастан, Сақтандырушы Пайда алушыға сақтандыру шартында белгіленген кепілдік мерзімі ішінде аннуитеттік төлемдер жасайды. Төлем жасау кезеңінде сақтандыру шартымен белгіленген кепілдендірілген мерзімнің ішінде Пайда алушы қайтыс болған жағдайда, Сақтандырушы сақтандыру өтінішінде Сақтанушымен осындай жағдайға белгіленген тұлғаға кепілдендірілген мерзім ішінде төлемдер жасауды жалғастырады. Сақтанушы сақтандыру өтінішінде мұндай тұлғаны тағайындамаған жағдайда, кепілдендірілген мерзімнің ішінде төлемдерді Сақтандырушы Сақтанушының мұрагерлеріне жүзеге асырады.
3. Егер сақтандыру шартында төлем жасау кезеңінде кепілдендірілген мерзім қарастырылмаған болса, немесе қарастырылғанымен, кепілдендірілген мерзім төлем кезеңі аяқталғанға дейін біткен болса, онда әрбір мерзімді аннуитеттік төлемнің басталу күніне дейін Сақтандырылушы өмір сүрген жағдайда ғана Сақтандырушы Пайда алушыға аннуитеттік төлемдерді жасайды. Бұл ретте, сақтандыру полисінде кепілдендірілген кезең болмаған жағдайда төлем кезеңінде Сақтандырылушы қайтыс болса, Сақтандырушы аннуитеттік төлемдер жасауды тоқтатады, ал Сақтандырушының Сақтандыру шарты бойынша міндеттемелері толық көлемде орындалған болып есептеледі.
4. Төлем кезеңінде Сақтандырылушыны ауыстыруға жол берілмейді. Бұл шарт Сақтандырушы үшін төлем кезеңінде Сақтандырылушыны ауыстырудан бас тартуға негіз болады.
5. Пайда алушы аннуитеттік төлемдер басталғанға дейін аннуитеттік төлемдерді жүзеге асыру үшін банк деректемелерінің көрсетілуімен, Сақтандырушыға өтініш беруге міндетті.
6. Егер Пайда алушы өзінің аннуитеттік төлемдер аударылатын банк шотынан ақша алуға біреуге сенімхат берсе, Пайда алушы Сақтандырушыға осындай сенімхаттың нотариалдық жолмен куәландырылған көшірмесін беруге міндетті болады.

18 БАП. Сақтандырылушының қайтыс болуы сақтандыру жағдайы бойынша Пайда алушы

1. Егер Сақтанушы Сақтандырылушы болып табылмаса, Пайда алушы (немесе сақтандыру төлемдері үлестерінің көрсетілуімен бірнеше Пайда алушы) Сақтандырылушының келісімімен өмірді жинақтық сақтандыру өтінішінде Сақтанушымен тағайындалады.
2. Сақтандырылушы болып табылмайтын Пайда алушы қайтыс болған жағдайда сақтандыру оқиғасы орын алғанға дейін немесе ол өз құқықтарынан бас тартқанға дейін оның құқықтары Сақтанушыға өтеді, егер де Пайда алушы ауыстырылмаған болса.
3. Сақтандырылушы болып табылмайтын Пайда алушы қайтыс болған жағдайда сақтандыру оқиғасы орын алғаннан кейін сақтандыру төлемін алу құқығын Пайда алушының мұрагерлері иемденеді.

19 БАП. Сақтандыру жағдайы орын алған кездегі Сақтанушының (Пайда алушының) әрекеті

1. Сақтандыру оқиғасын – жинақтау кезеңі аяқталғанға дейін Сақтандырылушының өмір сүруін растау үшін Пайда алушы кедесілерді ұсынуы тиіс:
  - 1) сақтандыру оқиғасының орын алуы туралы жазбаша өтініш;
  - 2) көруге сақтандыру полисінің түпнұсқасы;
  - 3) көру үшін құжаттың түпнұсқасының ұсынылуымен, Сақтандырылушының жеке басын куәландыратын құжатының өтініш берілген күніндегі нотариалдық жолмен көшірмесі және/немесе Сақтандырылушының жеке өзінің келуі (қажет болған жағдайда). Осындай айғақтардың ұсынылмауы Сақтандырушыға олар ұсынылғанға дейін дейін сақтандыру төлемін жасау туралы шешімді қабылдауды кейінге қалдыру құқығын береді;
  - 4) Пайда алушының жеке сәйкестендіру нөмірі (бұдан әрі – ЖСН).
2. Сақтандыру оқиғасын – жинақтау кезеңінде орын алған, кез келген себеппен Сақтандырылушының қайтыс болуын растау үшін Сақтанушы немесе Пайда алушы сақтандыру оқиғасы орын алған күннен бастап 30 (отыз) күнтізбелік күннен кешіктірмей Сақтандырушыға келесі құжаттарды ұсынуы тиіс:
  - 1) сақтандыру оқиғасының орын алуы туралы жазбаша өтініш;
  - 2) сақтандыру полисінің түпнұсқасы немесе оның телнұсқасы;
  - 3) АХАЖ органдары берген, Сақтандырылушының қайтыс болуы туралы куәліктің түпнұсқасы немесе нотариалдық жолмен куәландырылған көшірмесі;
  - 4) Сақтандырылушының қайтыс болуы туралы дәрігерлік куәліктің түпнұсқасы немесе нотариалдық жолмен куәландырылған көшірмесі (бар болса);
  - 5) қайтыс болу себептері туралы патологиялық-анатомиялық (сот-медициналық) сараптама қорытындысының түпнұсқасы немесе нотариалдық жолмен куәландырылған көшірмесі, егер осындай сараптама жүргізілсе. Егер сою жүргізілмесе - мұндай сараптаманың жүргізілмегені туралы уәкілетті органның жазбаша растауы;
  - 6) уәкілетті тұлғаның қолымен және медициналық мекеменің мөрімен куәландырған ауру тарихының немесе амбулаториялық картаның үзінді көшірмесі, егер Сақтандырылушының қайтыс болу себебі қандай да бір ауру болып табылса;
  - 7) егер Сақтандырылушының өлімі жазатайым оқиғаның нәтижесінде орын алған болса, құзыретіне жазатайым оқиғаның орын алу дерегін растау, орын алған салдарды нақтылау, сондай-ақ олардың арасындағы себептік байланысты анықтау жататын тиісті уәкілетті органның құжаты;
  - 8) Пайда алушының жеке басын куәландыратын құжаттың көшірмесі, жеке тұлғалар үшін ЖСН, заңды тұлғалар үшін БСН;

- 9) Пайда алушы ретінде нақты тұлға тағайындалмаған жағдайда, Сақтандырылушының мұрагерлері мұралану құқығына кіріскенін куәландыратын және сақтандыру төлемдерін алу үшін қажетті құжаттар (көшірмелері: мұрагердің мұраға қатысты құқық туралы куәлігі, жеке басын куәландыратын құжаты; ЖСН-і);
- 10) Сақтандырушының сұрауы бойынша өзге құжаттар.
3. Егер Сақтандырылушының қайтыс болу дерегі бойынша қылмыстық процесс жүргізуші органдармен (әрі қарай - Органдар) қылмыстық іс қозғау туралы мәселе қарастырылса, Сақтандырушы Сақтандырылушыдан (Пайда алушыдан) немесе Органдардан іс қозғау туралы, қылмыстық іс қозғаудан бас тарту туралы немесе қылмыстық істі тоқтату туралы сауал жасауға құқылы болады. Бұл ретте, Сақтандырушы Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес Органдардың процессуалды шешім шығаруына дейін сақтандыру төлемдерін жасау туралы шешім қабылдауды кейінге қалдыруға құқылы болады.
4. Сақтандырушы сақтандыру оқиғасы туралы хабарламаны дереу тіркеп, алынған құжаттар тізімі мен оларды қабылдау күнінің көрсетілуімен, өтінішкерге анықтама беруге міндетті.

20 БАП. «Сақтандырылушының қайтыс болуы» сақтандыру оқиғасы бойынша сақтандыру төлемдерін жүзеге асыру мөлшері, тәртібі және талаптары

1. Осы баптың 6 және 7 тармақтарында көрсетілгеннен өзге жағдайлардың нәтижесінде Сақтандырылушының қайтыс болу жағдайына сақтандыруға қатысты сақтандыру жағдайы орын алған жағдайда сақтандыру төлемінің мөлшері осы Ережелердің 8 бабына сәйкес индекстелген сомаға немесе сақтандыру шартының жасалу күнінен бастап, сақтандыру оқиғасы орын алған күнге дейін Сақтанушы төлеген сақтандыру жарналарының жалпы сомасына тең болады.
2. Сақтандыру төлемін жүзеге асыру немесе одан бас тарту туралы шешім Ережелердің 19 бабында қарастырылған барлық қажетті құжаттардың алынған күнінен бастап 15 (он бес) жұмыс күнінен кешікпейтін мерзімде қабылданады.
3. Сақтандыру төлемі Сақтандырушының оң шешім қабылдаған күнінен бастап 7 (жеті) жұмыс күні ішінде жасалады.
4. Сақтандыру төлемін жасаудан бас тарту туралы шешім Сақтанушы мен Пайда алушыға – сақтандыру төлемін жасаудан бас тарту туралы шешім қабылданған күннен бастап 5 (бес) жұмыс күні ішінде, бас тарту себептерінің дәлелді негіздемесімен бірге хабарлама жіберу жолымен жазбаша хабарланады.
5. Бұл ретте, егер Сақтандырушы төлем жасаудан бас тарту туралы шешім қабылдаса, Сақтанушы өтеп алынатын соманы – егер ол бар болса, алуға құқылы болады.
6. Сақтандыру төлемінің мөлшері сақтандыру оқиғасының орын алған күніндегі өтеп алынатын сомаға тең, егер де сақтандыру оқиғасы сақтандыру қорғанысының қолданылу кезеңінде, тікелей немесе жанама түрде осы Ережелердің 29 бабының 1-тармағының 1, 2, 3, 4, 9, 10, 11, 12, 13 тармақшаларында көрсетілген уақиғалардың нәтижесінде орын алған болса.
7. Сақтандыру шартының (сақтандыру қорғанысы) үздіксіз қолданылуының алғашқы екі жылы бойында сақтандыру төлемінің мөлшері сақтандыру оқиғасы орын алған күндегі өтеп алынатын сомаға тең болады (сақтандыру шарты бойынша ол болса), егер мұндай оқиға келесі оқиға Жинақтау кезеңінде тікелей немесе жанама түрде келесі оқиғалардың нәтижесінде орын алған болса:
  - 1) Сақтандырылушының өзіне қол жұмсауы немесе қол жұмсауға әрекет етуі;
  - 2) АИТВ-инфекциясымен ауыру.

8. Сақтандыру шартының (сақтандыру қорғанысы) үздіксіз қолданылуының алғашқы жылы бойында сақтандыру төлемінің мөлшері сақтандыру оқиғасы орын алған күндегі өтеп алынатын сомаға (сақтандыру шарты бойынша ол бар болса) тең болады, егер мұндай оқиға тікелей немесе жанама түрде жіті және/немесе созылмалы жүрек-қан тамырлары ауруы, жүрек және/немесе қан тамырлары патологиясы, жүйелік ауру, созылмалы бүйрек жетімсіздігі, қатерлі өскін ауруы нәтижесінде орын алса, егер де шарт жасау барысында бұл аурулар туралы Сақтандырушыға белгілі болмаса немесе аурулар сақтандыру шартын жасағаннан кейін сақтандырудың бірінші жылы бойында анықталған болса.
9. Өтеп алынатын соманың мөлшері Ережелердің 16 бабына сәйкес анықталады.
10. Сақтандыру төлемі Пайда алушы көрсеткен, Қазақстан Республикасының екінші деңгейлі банкінде ашылған банк шотына жасалады. Сақтандыру төлемін төлеу мен аудару шығындары, егер төлем немесе аударым Қазақстан Республикасы аумағында ғана жүзеге асырылса, Сақтандырушы есебінен жүзеге асырылады.
11. Егер Пайда алушы кәмелет жасақа толмаған болса, онда Сақтандырушы оның он сегіз жасқа толуына дейін сақтандыру төлемін кейінге қалдыруға құқылы болады, егер де сақтандыру шартында осындай талап бар болса, осы Ережелердің 8 бабына сәйкес индекстеудің ескерілуімен.
12. Егер тараптардың келісімі бойынша осы баптың 11-тармағында көрсетілген жағдайлар анықталмаса, онда сақтандыру төлемін алушы – кәмелетке толмаған Пайда алушының ата-анасы, асырап алушысы, қамқоршысы, қорғаншысы болып табылады.
13. Сақтандыру төлемін жүзеге асыру барысында Сақтандырушы сақтандыру төлемін жүзеге асыру күніне дейін түзілген Сақтанушының берешегі мөлшеріндегі соманы одан ұстауға құқылы болады.

21 БАП. Сақтандырылушы Сақтандыру мерзімінің аяғына дейін өмір сүрген жағданда аннуитеттік төлемдерді жүзеге асыру мөлшері, тәртібі және талаптары.

1. Сақтандыру төлемі біржолғы төлеммен, немесе аннуитеттік (мерзімді) төлемдермен қолма-қол ақшасыз төлем түрімен жүзеге асырылады. Аннуитеттік төлемдерді жасау мөлшері, тәртібі және мерзімі тараптардың келісімі бойынша анықталады және Сақтанушының жазбаша өтініші негізіндегі сақтандыру полисінде көрсетіледі. Аннуитеттік төлемдерді жасау мерзімі 5 (бес) жылды немесе 10 (он) жылды құрауы мүмкін.
2. Төлемдердің кезеңділігі Сақтанушының таңдауы бойынша – тоқсан сайын, жарты жылда бір рет, жыл сайын белгіленуі мүмкін. Аннуитеттік төлемдерді жүзеге асыру барысында, оларды алу үшін міндетті талап – әрбір мерзімді аннуитеттік төлемнің басталу күніне дейін Сақтандырылушының өмір сүруі болып табылады.
3. Аннуитеттік төлемдердің басталу күні орын алғаннан кейін, егер бар болған жағдайда – аннуитеттік төлемдер мен бонустық аннуитеттік төлемдердің мерзімділігі, кезеңі мен мөлшері сақтандыру полисіне жыл толғанда жылына бір реттен жиі емес немесе Пайда алушының келісімімен Тараптардың (Сақтанушы мен Сақтандырушы) келісімі бойынша анықталған басқа мерзімге өзгеруі мүмкін. Бұл ретте, Пайда алушының келісуімен Тараптардың (Сақтанушы мен Сақтандырушы) келісімі бойынша барлық болашақ (қалған) аннуитеттік төлемдердің келтірілген құнына тең біржолғы төлем алуға рұқсат етіледі және бұл жағдайда сақтандыру полисі бойынша Сақтандырушының міндеті толық көлемде орындалған болып есептеледі. Осы тармақ талабы осы баптың 4-тармағында көрсетілген жағдайларға қолданылмайды.
4. Алғашқы аннуитеттік төлемдер мен бонустық аннуитеттік төлемдер – Сақтандырушы Ережелердің 19 бабының 1-тармағында қарастырылған құжаттарды алған жағдайда,

жинақтау кезеңі біткен күннен бастап 10 (он) жұмыс күні ішінде, ал келесі аннуитеттік төлемдер – сақтандыру полисінде көрсетілген аннуитеттік төлемнің мерзімділігіне сай жүзеге асырылады.

5. Аннуитеттік төлемдер мен бонустық аннуитеттік төлемдерді жүзеге асыру, олар бар болған жағдайда, төлемдер жасау кезеңінде Сақтандырылушының қайтыс болған күнінен тоқтатылады.

Егер сақтандыру шартымен төлемдер жасау кезеңінде кепілдендірілген мерзім қарастырылса, онда аннуитеттік төлем мен бонустық аннуитеттік төлем, олар бар болған жағдайда, Сақтандырылушының тірі екеніне немесе қайтыс болғанына қарамастан, кепілдендірілген мерзім барысында жүзеге асырылады.

6. Сақтандырушы төлем жасау кезеңінде кепілдік мерзім болмаған немесе аяқталған жағдайда Сақтанушыдан немесе аннуитеттік төлемдерді алушыдан (Пайда алушыдан) Сақтандырылушының тірі екендігінің дәлелін ұсынуын талап етуге құқылы. Ондай дәлелге келесілер жатуы мүмкін:

- 1) Сақтандырушы сұраған күнге нотариалдық жолмен куәландырылған Сақтандырылушының жеке куәлігінің көшірмесін ұсыну;
- 2) Сақтандырушы сұраған күнге Сақтандырылушының тірі болу дерегін растайтын, нотариус берген құжат;
- 3) Сақтандырушы көрсеткен мекенжай бойынша және мерзімде Сақтандырылушының өзінің келуі;

Мұндай дәлелдердің ұсынылмауы – олар ұсынылғанға дейін Сақтандырушыға аннуитеттік төлемдерді төлеуді кешіктіруге (тоқтатуға) құқық береді. Пайда алушы Сақтандырушының бірінші сауал жасау күнінен бастап бір жылдың ішінде осы тармақта көрсетілген дәлелдерді ұсынбаған жағдайда, аталған мерзім біткеннен кейін шарт өз қолданысын тоқтатады және сақтандыру шарты бойынша Сақтандырушының міндеттері толық көлемде орындаған болып есептеледі.

7. Аннуитеттік төлемдер мен бонустық аннуитеттік төлемдерді жүзеге асырған жағдайда, егер олар бар болса, кепілдік мерзімінсіз немесе кепілдік мерзімі біткеннен кейін, Сақтандырылушыны заңнамамен белгіленген тәртіпте хабарсыз жоғалған деп мойындаған жағдайда, Сақтандырушы аннуитеттік төлемдер мен бонустық аннуитеттік төлемдерді жүзеге асыруды тоқтатады, егер олар бар болса.
8. Аннуитеттік төлемдер мен бонустық аннуитеттік төлемдерді жүзеге асырған жағдайда, егер олар бар болса, кепілдік мерзімінсіз немесе кепілдік мерзімі біткеннен кейін, Сақтандырылушыны заңнамамен белгіленген тәртіпте қайтыс болған деп мойындаған жағдайда, сақтандыру шарты өз қоланылуын тоқтатады және сақтандыру шарты бойынша Сақтандырушының міндеттері толық көлемде орындалған деп есептеледі.
9. Аннуитеттік төлемдер мен бонустық аннуитеттік төлемдерді жүзеге асырған жағдайда, егер олар бар болса, кепілдік мерзімінсіз немесе кепілдік мерзімі біткеннен кейін, аннуитеттік төлемдерді Сақтандырылушы қайтыс болғаннан кейін Сақтандырушы жасайды, артық төленген ақша сомасын – оны алған тұлға Сақтандырушыға қайтаруға тиіс болады. Осы тармақта көрсетілген соманы қайтармау немесе ішінара қайтару оларды сот тәртібінде талап етуге негіз болып табылады.
10. Аннуитеттік төлемдерді жүзеге асыру барысында Сақтандырушы сақтандыру шарты бойынша, Пайда алушыға ол жайлы хабарлай отырып, кез келген берешек мөлшеріндегі соманы одан ұстап қалуға құқылы болады.
11. Аннуитеттік төлемдерге салық салу Қазақстан Республикасының Заңнамасымен қарастырылған тәртіпте жүргізіледі.
12. Пайда алушы Сақтандырушыға жеке басын куәландыратын құжаттарды ұсынуға міндетті.

13. Сақтандыру төлемдері – біржолғы аннуитеттік, соның ішінде бонустық аннуитеттік төлемдер осы Ережелердің 8 бабына сәйкес индекстеледі.

22 БАП. «Сақтандырылушы қайтыс болған» сақтандыру жағдайы бойынша сақтандыру төлемін жүзеге асырудан Сақтандырушыны босатудың негіздемелері

1. Сақтандырушы келесі жағдайларда сақтандыру төлемін жүзеге асырудан бас тартуға құқылы болады:
  - 1) Сақтанушының Сақтандырушыға сақтандыру нысаны, сақтандыру тәуекелі, сақтандыру оқиғасы және оның салдары туралы көрінеу жалған мәліметтерді, сонлай-ақ Ереженің 10 бабының 5-тармағына сәйкес Сақтандырушыға ұсынылуы тиіс өзге де жалған мәліметтерді хабарлауы (растайтын құжаттар бар болса);
  - 2) сақтандыру оқиғасы орын алу жағдайларын тергеуге Сақтандырушыға Сақтанушының кедергі жасауы (растайтын құжаттар бар болса);
  - 3) сақтандыру оқиғасы туралы – ол орын алған күннен бастап 30 (отыз) күнтізбелік күн ішінде Сақтандырушыға жазбаша түрде хабарланбауы, бірақ сақтандыру оқиғасының орын алуы туралы Сақтандырушының уақытылы білгені немесе Сақтандырушыда осы туралы мәліметтердің болмауы оның сақтандыру төлемін жасау міндетіне әсерін тигізе алмағаны дәлелденбеген жағдайды қоспағанда;
  - 4) осы Ережелердің 19 бабында белгіленген тәртіпте және мерзімде Сақтандырушыға мәлімделген оқиға бойынша шешім қабылдауы үшін қажетті құжаттарды ұсынбау.

23 БАП. Негізгі өтеу бойынша сақтандыруға қатысты сақтандыру шартының қолданылуын оқтату

1. Негізгі өтеу бойынша сақтандыру шартының қолданылуы келесі жағдайларда мерзімінен бұрын тоқтатылады:
  - 1) сақтандыру сыйлықақысы (сақтандыру жарналары) қайтарылған жағдайда немесе Сақтандырушы Сақтанушыға өтеп алынатын соманы немесе бонустық өтеп алынатын соманы төлеген жағдайда;
  - 2) сақтандыру шартының талаптары бойынша тиісті болатын сақтандыру жарналарын төлемеу немесе толық көлемде төлемеу;
  - 3) сақтандыру шартын (сақтандыру полисін) тоқтатуға немесе бұзуға, немесе оны жарамсыз деп тануға әкелетін, сақтандыру ережелерімен және Қазақстан Республикасының заңнамасымен қарастырылған өзге жағдайларда.
2. Осы баптың 1-тармағында қарастырылған негіздерден басқа, жинақтау кезеңінде орын алған Сақтандырылушының кез келген себеп бойынша қайтыс болу жағдайына сақтандыруға қатысты сақтандыру шартының қолданылуы – жинақтау кезеңі аяқталған сәттен бастап тоқтайды.
3. Осы баптың 1-тармағында қарастырылған негіздерден басқа, Сақтандырылушының сақтандыру оқиғасына дейін өмір сүруі жағдайына қатысты сақтандыру шартының қолданылуы келесі сәттен бастап тоқтатылады:
  - 1) жинақтау кезеңінде орын алған Сақтандырылушының қайтыс болуы және Сақтандырушының орын алған сақтандыру оқиғасы бойынша сақтандыру төлемін толық көлемде жүзеге асыруы;
  - 2) Сақтандыру шартының қолданылу мерзімінің бітуі және Сақтандырушының біржолғы сақтандыру төлемін толық көлемде жасауы немесе аннуитеттік төлемдерді жасаудың аяқталу күні.

3-ТАРАУ. САҚТАНДЫРУ ШАРТЫ БОЙЫНША ҚОСЫМША ӨТЕУ

24 БАП. Қосымша өтеуі бар сақтандыру шартын жасау ерекшелігі

1. Сақтандыру шартын жасау барысында, Ережелердің 2-тарауында қарастырылған сақтандырудың негізгі талаптарынан басқа, тараптар осы Тараудың қағидаларына сәйкес қосымша сақтандыру өтеуінің шарттарын қарастыруы мүмкін.
2. «Pro Life Gold» өнімі бойынша қосымша сақтандыру өтеулері келесілер болып табылады:
  - 1) жинақтау кезеңінде орын алған Сақтандырылушының жазатайым оқиға нәтижесінде қайтыс болуы;
  - 2) жинақтау кезеңінде орын алған, Сақтандырылушыға бірінші немесе екінші топтағы мүгедектіктің берілуімен оның жазатайым оқиға нәтижесінде еңбек ету қабілетін жоғалтуы, біржолғы төлеммен:
    - сақтандыру сомасының 100%-ы, бірінші топтағы мүгедектік берілген жағдайда;
    - сақтандыру сомасының 80%-ы, екінші топтағы мүгедектік берілген жағдайда.
  - 3) жинақтау кезеңінде орын алған жазатайым оқиғаның нәтижесінде Сақтандырылушының жарақат алуы;
  - 4) жинақтау кезеңінде орын алған жазатайым оқиға нәтижесінде Сақтандырылушының ауруханағаға жатқызылуы.
3. Сұралатын қосымша сақтандыру өтеуі туралы Сақтанушы сақтандыру шартын жасау барысында Сақтандырушы белгілеген үлгі бойынша сақтандыру өтінішіне белгі жасауы қажет. Сақтандырушы қосымша өтеуге қатысты сақтандыру шартын жасауға келіскен жағдайда Сақтандырушы Сақтанушыға тиісті мәліметтердің көрсетілуімен полис береді.
4. Осы Тарауға сәйкес қосымша өтеулер жөніндегі талаптар – егер сақтандыру полисінде сақтандыру шарты сақтандырудың қосымша талаптарын қамтитыны нақты қарастырылған болса, сондай-ақ Сақтанушы сақтандыру сыйлықақысын (сақтандыру жарналарын) толық көлемде төлеген жағдайында қолданылады.

25 БАП. Жазатайым оқиға нәтижесінде Сақтандырылушы қайтыс болған жағдайда қосымша сақтандыру сомасын төлеу

1. Сақтандырылушының қайтыс болуына әкелген, жинақтау кезеңінде орын алған жазатайым оқиғадан сақтану талаптары бойынша сақтандыру оқиғасы – жазатайым оқиға орын алған сәттен бастап алты ай ішінде жазатайым оқиға себебінен орын алған Сақтандырылушының өлімі табылады.
2. Сақтандыруого оқиғасы орын алған жағдайда Сақтандырушы Пайда алушыға осы Ережелердің 8 бабына сәйкес индекстеудің ескерілуімен, сақтандыру шартымен белгіленген сақтандыру сомасының 100%-ы мөлшерінде қосымша сақтандыру төлемін жасауға міндетті.
3. Осы баптың 1-тармағында қарастырылған сақтандыру оқиғасы орын алған жағдайдағы сақтандыру төлемі сақтандыру мерзімі бойында орын алған кез келген себептен Сақтандырылушының қайтыс болу жағдайындағы сақтандыруға қатысты сақтандыру шартының талаптары бойынша сақтандыру төлеміне қосымша жасалады, егер Сақтандырылушының өлімі Ережелердің 29 бабында көрсетілген талаптардың ескерілуімен, жазатайым оқиға нәтижесінде орын алса.
4. Сақтандыру оқиғасы орын алған жағдайда, сақтандыру оқиғасы орын алған күннен бастап 30 (отыз) күнтізбелік күн ішінде Сақтанушы немесе Пайда алушы Ережелердің

- 19 бабының 2 және 3-тармақтарында көрсетілген құжаттарды Сақтандырушыға ұсынуы тиіс.
5. Сақтандыру төлемін Сақтандырушы Ережелердің 20 және 21 бабтарында көрсетілген жағдайларда, тәртіпте және мерзімде жасайды. Бұл ретте, сақтандыру шарты барлық өтеулер бойынша қолданылуын тоқтатады.

26 БАП. Сақтандырылушының жазатайым оқиға нәтижесінде еңбек ету қабілетінен айрылу жағдайындағы біржолғы сақтандыру төлемі

1. Жинақтау кезеңінде орын алған, Сақтандырылушының мүгедектігіне әкеліп соқтырған жазатайым оқиғаға қатысты сақтандыру шартының қосымша қамтуы бойынша сақтандыру оқиғасы – жинақтау кезеңінде орын алған жазатайым оқиға нәтижесінде бірінші немесе екінші топтағы мүгедектік берумен Сақтандырылушының еңбек ету қабілетін жоғалтуы болып табылады. Бұл ретте, Сақтандырылушыға бірінші немесе екінші топтағы мүгедектік – жазатайым оқиға орын алғаннан кейін он екі айдан кешіктірмей белгіленуі тиіс. Сақтандыру шартын жасағаннан кейін қабылданған, мүгедектікке анықтау жүргізетін заңнамаларға енгізілетін кез келген өзгерістер мен толықтырулар аталған сақтандыру шарты аясында Сақтандырушының жауапкершілігін арттыруға жол бермейді, егер де тараптардың келісімі бойынша өзге жағдай қарастырылмаса.
2. Сақтандыру оқиғасы орын алған жағдайда Сақтандырушы Пайда алушыға келесі мөлшерде сақтандыру төлемін жасауға міндетті:
  - бірінші топтағы мүгедектік берілген жағдайда – осы Ережелердің 8 бабына сәйкес индекстеудің ескерілуімен, сақтандыру шартымен белгіленген сақтандыру сомасының 100%-ы;
  - бірінші топтағы мүгедектік берілген жағдайда – осы Ережелердің 8 бабына сәйкес индекстеудің ескерілуімен, сақтандыру шартымен белгіленген сақтандыру сомасының 80%-ы.
3. Сақтандыру оқиғасы орын алған жағдайда және ол бойынша Сақтандырушы оң шешім қабылданған болса, осы баптың 2-тармағымен қарастырылған сақтандыру төлемімен қатар, Сақтанушыға өтеп алынатын соманы және осы Ережелердің 8 бабына сәйкес бар болған жағдайда – бонустық өтеп алынатын соманы төлейді. Бұл ретте, сақтандыру шарты барлық өтеулер бойынша өз қоланылуын тоқтатады.
4. Сақтандыру төлемі осы баптың 1-тармағында қарастырылған сақтандыру оқиғасы орын алған жағдайда Ережелердің 8 және 29 бабында көрсетілген талаптардың ескерілуімен жүзеге асырылады.
5. Сақтандыру оқиғасы орын алған жағдайда, сақтандыру оқиғасы орын алған күннен бастап 30 (отыз) күнтізбелік күн ішінде Сақтанушы Сақтандырушыға келесі құжаттарды ұсынуы тиіс:
  - 1) сақтандыру оқиғасының орын алуы туралы жазбаша өтініш;
  - 2) сақтандыру полисінің көшірмесі немесе көруге сақтандыру полисінің түпнұсқасымен бірге оның телнұсқасы;
  - 3) Сақтандырылушыға бірінші немесе екінші топтағы мүгедектік белгілеу туралы уәкілетті орган берген құжаттың түпнұсқасы немесе осындай құжаттың нотариалдық жолмен куәландырылған көшірмесі;
  - 4) Сақтандырылушының жеке басын куәландыратын құжатының көшірмесі, Сақтандырушының сұрауы бойынша осы құжаттың нотариалдық жолмен куәландырылған көшірмесі;

- 5) құзырына жазатайым оқиғаның орын алу дерегін растау, орын алған салдарды нақтылау, сондай-ақ олардың арасындағы себептік байланысты анықтау жататын тиісті уәкілетті органның құжаты;
- 6) рентгенологиялық түсірілім (болған жағдайда) немесе диагнозды растайтын өзге де тексерулердің нәтижелері;
- 7) Сақтандырушының сұранысы бойынша өзге де құжаттар.
6. Мәлімделген оқиға бойынша шешім қабылдау үшін қажетті құжаттардың осы бапта көрсетілген тәртіпте және мерзімдерде Сақтандырушыға ұсынылмауы –сақтандыру төлемін жасаудан бас тартуға негіз болып табылады.
7. Сақтандыру оқиғасының орын алуы жайлы Сақтандырушыға хабарланбауы немесе уақтылы хабарланбауы сақтандыру төлемін жүзеге асыруда бас тарту үшін негіз болып табылмайды, егер олар Сақтанушының еркіне бағынбайтын немесе сақтандыру шартымен негізді деп есептелетін себептерге байланысты болса және осы деректі растайтын тиісті құжаттар ұсынылса.
8. Егер жазатайым оқиға дерегі бойынша қылмыстық іс қозғау туралы мәселе қарастырылса, Сақтандырушы Сақтандырылушыдан (Пайда алушыдан) немесе Органдардан қылмыстық іс қозғау туралы, қылмыстық істі қозғаудан бас тарту туралы немесе қылмыстық істі тоқтату туралы қаулының көшірмесін сұратуға құқылы болады.
9. Егер жазатайым оқиға дерегі бойынша қылмыстық іс қозғалса, Қазақстан Республикасының Қылмыстық-процестік кодексіне сәйкес Органдар процестік шешім шығарғанға дейін Сақтандырушы мәлімделген оқиға бойынша шешімді кейінге қалдыруға құқылы болады. Бұл ретте Сақтанушы Сақтандыру шарты бойынша сақтандыру жарналарын төлеуді жалғастыруға міндетті болады.
10. Ережелердің 29 бабының 1 және 2 тармақтарымен қарастырылған негіздемелер бойынша және жағдайлардың салдарынан еңбек ету қабілеттілігін жоғалту орын алған жағдайда, Сақтандырушы оқиғаны сақтандыру оқиғасы ретінде мойындамауға құқылы болады және Сақтанушы сақтандыру жарналарын төлеуден босатылмайды.
11. Сақтандыру оқиғасы орын алған жағдайда Пайда алушы – Сақтандырылушы болып табылады, егер тараптардың келісімімен өзге жағдайлар қарастырылмаған болса.

27 БАП. Жазатайым жағдай нәтижесінде Сақтандырылушының жарақат алу жағдайында дене жарақаты бойынша Төлемдер кестесіне (осы Ережелердің 1-қосымшасы) сәйкес төлемдер

1. Сақтандырылушының жарақат алуына әкелген жазатайым оқиғаға қатысты сақтандыру шартының қосымша өтеуі бойынша сақтандыру оқиғасы – жинақтау кезеңіде орын алған жазатайым оқиғаның нәтижесінде Сақтандырылушының дене жарақатын алуы болып табылады.
2. Сақтандыру оқиғасы орын алған жағдайда сақтандыру төлемі Дене жарақаты бойынша төлемдер кестесіне (осы Ережелердің 1-қосымшасы) сәйкес жүзеге асырылады.
3. Сақтандыру төлемі – Сақтандырылушымен бір жазатайым оқиғаның нәтижесінде орын алған және «Дене жарақаттары бойынша төлемдер кестесінің» бір бөлімінде келісілген бірнеше дене жарақаты болған жағдайда, сақтандыру төлемінің ең көп мөлшері бар жарақатты қарастыратын тармаққа сәйкес жүргізіледі.
4. Сақтандыру төлемі – Сақтандырылушымен бір жазатайым оқиғаның нәтижесінде орын алған және «Дене жарақаттары бойынша төлемдер кестесінің» бір бөлімінде келісілген бірнеше дене жарақаты болған жағдайда, әр дене жарақаты бойынша бөлек

- жүзеге асырылады, бірақ сақтандыру төлемдерінің сомасы Сақтандырылушыға аталған қосымша төлеу бойынша сақтандыру сомасының мөлшерінен аса алмайды.
5. Сақтандыру төлемі – Сақтандырылушымен бір жазатайым оқиғаның нәтижесінде орын алған және «Дене жарақаттары бойынша төлемдер кестесінің» бір бөлімінде келісілген бірнеше дене жарақаты болған жағдайда, сақтандыру төлемі – дене жарақаттарының мөлшеріне қарамастан, аталған тармаққа сәйкес анықталған мөлшерде жасалады.
  6. Сақтандырушы осы Ережелердің 29 бабының 1-тармағында қарастырылған жағдайлардың салдарынан, сондай-ақ қатар осы Ережелердің 29 бабының 2-тармағына сәйкес негіздеделер бойынша жазатайым оқиға орын алған жағдайда сақтандыру төлемдерінен босатылады.
  7. Сақтандыру оқиғасы орын алған жағдайда, Сақтандырушыға сақтандыру оқиғасының орын алуы туралы өтінішпен бірге бір уақытта келесілер ұсынылады:
    - 1) сақтандыру полисінің көшірмесі немесе көруге сақтандыру полисінің түпнұсқасымен бірге оның телнұсқасы;
    - 2) медициналық мекеме берген және дәрігердің қолымен және осы мекеменің мөрімен куәландырылған жазатайым оқиғаның орын алу дерегін растайтын құжаттар (медициналық мекеменің мөрімен куәландырылған травматологиялық қосын анықтамасы және оның көшірмесі және медициналық картаның (ауру тарихы) көшірмесі); рентген түсірілімі немесе диагнозды растайтын өзге де тексеру нәтижелері;
    - 3) Сақтандырылушының жеке басын куәландыратын құжаттың көшірмелері, ЖСНі;
    - 4) Сақтандырушының сауалы бойынша өзге құжаттар.
  8. Мәлімделген оқиға бойынша шешім қабылдау үшін қажетті құжаттардың осы бапта көрсетілген тәртіпте және мерзімдерде Сақтандырушыға ұсынылмауы –сақтандыру төлемін жасаудан бас тартуға негіз болып табылады.
  9. Сақтандыру төлемін жасау немесе оны жасаудан бас тарту туралы шешім осы баптың 7-тармағында қарастырылған барлық қажетті құжаттарды алған күннен бастап 15 (он бес) жұмыс күнінен кешікпей қабылданады.
  10. Сақтандырушы сақтандыру төлемін – Сақтандырушы оң шешім қабылдаған күнінен бастап 5 (бес) жұмыс күні ішінде Қазақстан Республикасының екінші деңгейлі банкінде ашылған банктік шотына қолма-қол ақшасыз төлеммен жүзеге асырады.
  11. Оң шешім қабылданған жағдайда Сақтандырушы Сақтанушының жазбаша өтініші негізінде сақтандыру полисінде белгіленген осы қосымша өтеу бойынша сақтандыру сомасы шегінде сақтандыру төлемін жасайды.
  12. Осы сақтандыру жағдайы орын алған жағдайда, сақтандыру шарты сақтандыру полисінде көрсетілген басқа сақтандыру өтеулері бойынша қолданылуын жалғастырады.
  13. Сақтандыру оқиғасы орын алғаннан кейін осы өтеу бойынша сақтандыру шартының қолданылуы – жасалған төлем мен осы өтеу бойынша сақтандыру шартымен қарастырылған сақтандыру сомасының мөлшері арасындағы айырмашылық шегінде жалғасады.
  14. Қосымша сақтандырылушының дене жарақатын алуына себепші болған жазатайым оқиғадан сақтануға қатысты сақтандыру сомасының мөлшері Қосымша сақтандырылушыға дене жарақатын алуға себеп болған жазатайым оқиғадан сақтану бойынша бұрын жасалған сақтандыру төлемінің (жасалған сақтандыру төлемдерінің) сомасына сақтандырудың белгілі жылы бойында (бірінші, одан кейінгі) автоматты түрде азайтылуы тиіс болады. Сақтандыру сомасын азайту – жазатайым оқиғаның күнінде жүргізіледі. Сақтандыру сомасының мөлшері – кезекті сақтандыру жарнасын

төленген жағдайда, сақтандырудың келесі жылының басталу күнінде толық көлемде қалпына келтіруге жатады.

15. Сақтандыру оқиғасы орын алған жағдайда, егер сақтандыру полисінде мұндай қосымша өтеу қарастырылған болса, Пайда алушы – Сақтандырылушы болып табылады, егер де тараптардың келісімімен өзге жағдайлар қарастырылмаса.

28 БАП. Жазатайым оқиға нәтижесінде Сақтандырылушыны ауруханаға жатқызу жағдайындағы сақтандыру

1. Сақтандырылушының ауруханаға жатқызылуына әкелген жазатайым оқиғаға қатысты сақтандыру шартының талаптары бойынша сақтандыру оқиғасы жинақтау кезеңінде болған жазатайым оқиғаның нәтижесінде Сақтандырылушының ауруханаға жатқызылуы болып табылады.
2. Сақтандыру оқиғасы орын алған жағдайда, егер сақтандыру полисінде мұндай қосымша өтеу қарастырылған болса, Пайда алушы – Сақтандырылушы болып табылады, егер де тараптардың келісімімен өзге жағдайлар қарастырылмаса.
3. Аталған сақтандыру оқиғасы орын алған жағдайда Сақтандырушы жетінші күннен бастап, ауруханаға жатқызылған әр күнтізбелік күн үшін Сақтандыру шартымен белгіленген осы қосымша өтеу бойынша сақтандыру сомасының 0,2%-ы мөлшерінде Пайда алушыға төлем жасауға міндетті болады. Бір жазатайым оқиғаның орын алуы нәтижесінде ауруханаға жатқызу бойынша сақтандыру төлемі күндерінің максималды саны 60 (алпыс) күнтізбелік күнді құрайды.
4. Сақтандыру оқиғасы орын алған жағдайда, сақтандыру полисінде көрсетілген қалған сақтандыру өтеулері бойынша сақтандыру шарты өз қолданылуын жалғастырады.
5. Сақтандыру төлемі – осы баптың 1-тармағында қарастырылған сақтандыру оқиғасы орын алған жағдайда, Ережелердің 29-бабында көрсетілген талаптардың ескерілуімен жүзеге асырылады.
6. Сақтандыру оқиғасы орын алған жағдайда, Сақтандырушыға сақтандыру оқиғасының орын алуы туралы өтінішпен бірге бір уақытта келесілер ұсынылады:
  - 1) сақтандыру полисінің көшірмесі немесе көруге сақтандыру полисінің түпнұсқасымен бірге оның телнұсқасы;
  - 2) медициналық мекеме берген және дәрігердің қолымен және осы мекеменің мөрімен куәландырылған жазатайым оқиғаның орын алу дерегін растайтын құжаттар (медициналық мекеменің мөрімен куәландырылған травматологиялық қосын анықтамасы және оның көшірмесі және медициналық картаның (ауру тарихы) көшірмесі); рентген түсірілімі немесе диагнозды растайтын өзге де тексеру нәтижелері; Сақтандырылушы өзінің қызметтік міндеттерін орындау кезінде сақтандыру оқиғасы орын алған жағдайда - өндірістегі жазатайым оқиға туралы акт немесе уәкілетті тұлғаның қолымен және ұйым мөрімен куәландырылған сол актінің көшірмесі, еңбекке жарамсыздық туралы құжат);
  - 3) танысып шығу үшін стационарлық науқастың ауыру тарихынан және уақытша еңбекке жарамсыздық парағының (уақытша еңбекке жарамсыздық анықтамасы) түпнұсқасы немесе куәландырылған көшірмесі;
  - 4) Сақтандырылушының жеке басын куәландыратын құжаттың көшірмелері, ЖСНі;
  - 5) Сақтандырушының сауалы бойынша өзге құжаттар.
7. Мәлімделген оқиға бойынша шешім қабылдау үшін қажетті құжаттардың осы бапта көрсетілген тәртіпте және мерзімдерде Сақтандырушыға ұсынылмауы –сақтандыру төлемін жасаудан бас тартуға негіз болып табылады.

8. Сақтандыру төлемін жүзеге асыру немесе одан бас тарту туралы шешім осы баптың 6-тармағында қарастырылған барлық қажетті құжаттардың алынған күнінен бастап 15 (он бес) жұмыс күнінен кешікпейтін мерзімде қабылданады.
Сақтандырушы сақтандыру төлемін – Сақтандырушы оң шешім қабылдаған күнінен бастап 5 (бес) жұмыс күні ішінде Қазақстан Республикасының екінші деңгейлі банкінде ашылған банктік шотына қолма-қол ақшасыз төлеммен жүзеге асырады. Оң шешім қабылданған жағдайда Сақтандырушы Сақтанушының жазбаша өтініші негізінде сақтандыру полисінде белгіленген осы қосымша өтеу бойынша сақтандыру сомасы шегінде сақтандыру төлемін жасайды.
9. Ережелердің 29 бабының 1 және 2 тармақтарымен қарастырылған негіздемелер бойынша және жағдайлардың салдарынан сақтандыру оқиғасы орын алған жағдайда, Сақтандырушы сақтандыру төлемін жүзеге асырудан босатылады.
10. Сақтандыру оқиғасы орын алғаннан кейін өтеу бойынша сақтандыру шартының қолданылуы – жасалған төлем мен осы өтеу бойынша сақтандыру шартымен қарастырылған сақтандыру сомасының мөлшері арасындағы айырмашылық шегінде жалғасады.
11. Жазатайым оқиға нәтижесінде Сақтандырылушының ауруханаға жатқызылуына себепші болған жазатайым оқиғадан сақтандыруға қатысты сақтандыру сомасының мөлшері Сақтандырылушының ауруханаға жатқызылуына себепші болған жазатайым оқиғадан сақтандыру бойынша бұрын жасалған сақтандыру төлемінің сомасына (жасалған сақтандыру төлемдері) сақтандырудың белгілі жылы бойында (бірінші, одан кейінгі) автоматты түрде азаюға жатады. Сақтандыру сомасын азайту – жазатайым оқиға күнінде жүргізіледі. Сақтандыру сомасының мөлшері – кезекті сақтандыру жарнасы төленген жағдайда, сақтандырудың келесі жылының басына толық көлемде қалпына келтіруге жатады.

29 БАП. Қосымша өтеулерге қатысты сақтандыру төлемін төлеуді жүзеге асырудан Сақтандырушыны босатудың негіздемесі.

1. Осы Ережелерде көрсетілген сақтандыру төлемін жүзеге асырудан босатудың өзге негіздемелерімен қатар, Сақтандырушы 25, 26, 27 және 28 баптарында көрсетілген қосымша өтеулер бойынша сақтандыру төлемін жасамайды, егер Сақтандыру оқиғасы тікелей немесе жанама түрде келесінің нәтижесінде орын алған болса:
  - 1) ядролық жарылыстың, радиацияның немесе радиоактивті зақымдаудың әсері;
  - 2) соғыс қимылдары;
  - 3) азаматтық соғыс, халық толқулары, әртүрлі жаппай тәртіпсіздіктер немесе ереуілдер;
  - 4) Сақтандырылушының есірткі заттарын немесе психотроптық заттарды қабылдауы, медициналық мекеменің білікті дәрігері жазып берген дәрілерді қабылдауды есепке алмағанда (медициналық куәландыру/ сараптама жүргізген мекемелердің қорытындылары болған жағдайда);
  - 5) кез келген ауру немесе жарық (растайтын құжаттар бар болған жағдайда);
  - 6) кесіп алу немесе жарақаттану кезінде пайда болған індеттерді қоса алғанда, бактериялық індет, сонымен қатар кез келген ауру немесе жарық (растайтын құжаттар бар болған жағдайда);
  - 7) жүрек ұстамасы және апоплексия соғуы (растайтын құжаттар бар болған жағдайда);
  - 8) медициналық немесе хирургиялық емдеу, немесе жазатайым оқиға нәтижесінде Сақтандырылушының алған дене жарақаттарын емдеу үшін тікелей қажетті болатын оталар (растайтын құжаттар бар болған жағдайда);

- 9) алкогольден мастану, жеңіл деңгейін қоспағанда;
  - 10) Сақтандырылушының кәсіби спортпен немесе спорттың қауіпті түрлерімен (қысқы, суасты, ат, авиациялық, спорттың күштесетін түрлері, құзға өрмелеу, альпинизм, дельтапланеризм, парашют спорты, шығыс жекпе-жегі) шұғылдануы немесе осы түрлермен жаттығу, сондай-ақ өміріне қауіпті трюктар орындау, егер Сақтанушы (Сақтандырылушы) сақтандыруға қабылдау кезінде немесе сақтандыру алдында Сақтандырушыдан осындай ақпаратты жасырса және өзге жағдайлар тікелей сақтандыру шартымен қарастырылмаса;
  - 11) лицензияланған авиакомпанияның жолаушылық әуе кемелерінде жолаушы ретінде ұшуды есепке алмағанда, ұшу аппараттарында (соның ішінде дельтапландарда, парашюттарда) ұшу (растайтын құжаттар бар болған жағдайда);
  - 12) қажетті қорғану немесе асқан қажеттілік жағдайында жасалған әрекеттерден өзге, Сақтанушының, Сақтандырылушының және (немесе) Пайда алушының сақтандыру жағдайының туындауына немесе оның орын алуына жәрдемдесетін қасақана әрекеттерге баруы;
  - 13) белгіленген заңнамалық актілер тәртібінде әдейі қылмыспен немесе сақтандыру оқиғасымен себептік байланыста болған әкімшілік құқық бұзушылықпен танылған Сақтанушының, Сақтандырылушының және (немесе) Пайда алушының әрекеттері.
2. Сақтандырушының сақтандыру төлемін жасаудан бас тартуына төмендегілер де негіз болып табылады:
- 1) Сақтанушының Сақтандырушыға сақтандыру нысаны, сақтандыру тәуекелі, сақтандыру оқиғасы және оның салдары туралы, сондай-ақ Ереженің 10 бабының 5-тармағына сәйкес өзге де деректер туралы көрінеу жалған мәліметтерді хабарлауы (растайтын құжаттар бар болған жағдайда);
  - 2) сақтандыру оқиғасының орын алуы жағдайын тергеуде сақтандырушыға Сақтанушының кедергі жасауы (растайтын құжаттар бар болған жағдайда);
  - 3) сақтандыру оқиғасы жайлы – оның орын алуынан бастап 30 (отыз) күнтізбелік күн ішінде Сақтандырушыға жазбаша түрде хабарланбауы, егер сақтандыру оқиғасының орын алуы жайлы Сақтандырушының уақытылы білгені немесе Сақтандырушыда осы жайлы мәліметтердің болмауы оның сақтандыру төлемін жасау міндетіне әсерін тигізбейтіндігі дәлелденбеген жағдайды есепке алмағанда;
  - 4) 26 баптың 6-тармағында, 27 баптың 8-тармағының және 28 баптың 7-тармағында көрсетілген шарттар.
3. Осы баптың 1 және 2-тармақтарында көрсетілгеннен басқа жағдайлардың нәтижесінде сақтандыру оқиғасы орын алған жағдайда Сақтандырылушыға (Пайда алушыға) сақтандыру төлемі толық көлемде төленеді.
4. Сақтандыру оқиғасының орын алуы жайлы Сақтандырушыға хабарланбауы немесе уақтылы хабарланбауы сақтандыру төлемін жүзеге асыруда бас тарту үшін негіз болып табылмайды, егер олар Сақтанушының еркіне бағынбайтын немесе сақтандыру шартымен негізді деп есептелетін себептерге байланысты болса және осы деректі растайтын тиісті құжаттар ұсынылса.

30 БАП. Қосымша өтеу бойынша сақтандыруға қатысты сақтандыру шартын тоқтату.

1. Қосымша өтеу бойынша сақтандыруға қатысты сақтандыру шартының қолданылуы мына сәттен бастап тоқтатылады:
  - 1) жинақтау кезеңінің аяқталуы;

- 2) Сақтандырылушының қайтыс болуы немесе Сақтандырылушыға 1 немесе 2 топтағы мүгедектік берумен оның еңбек ету қабілетін жоғалтуы және Сақтандырушының осы Ережелерге сәйкес сақтандыру оқиғасының орын алуы бойынша біржолғы сақтандыру төлемін жасауы;
  - 3) кезекті сақтандыру жарнасын төлеуден және полисті төленген сақтандыру полисі мәртебесіне ауыстырудан Сақтанушының бас тартуы;
  - 4) Сақтанушының Сақтандарушыға жазатайым оқиғадан сақтануға қатысты сақтандыру шартының әрекетін мерзімінен бұрын тоқтату туралы өтініш беруі;
  - 5) сақтандыру шартының талаптары бойынша тиісті болатын сақтандыру жарналарын төлемеу немесе толық көлемде төлемеу;
  - 6) жинақтау кезеңінің аяқталуы.
2. Егер сақтандыру шартының қолданылуы осы баптың 1-тармағының 3)-5)-тармақшалары негізінде тоқтатылған болса, Сақтанушы кешіктірілген сақтандыру жарналарын төлеу шартымен, егер олар бар болса, Сақтандырушының жазбаша келісімімен оның қолданылуын қалпына келтіруге құқылы болады. Бұл ретте, Сақтандырушы Сақтанушының есебінен Сақтандырылушының жағдайына медициналық сараптама жасауды талап етуге құқылы болады.
3. Қосымша өтеу бойынша сақтандыруға қатысты сақтандыру шартының қолданылуы тоқтатылған жағдайда, осы Ережелерде тікелей келісілген жағдайларды қоспағанда, өтеп алынатын сома қарастырылмайды.

4-ТАРАУ. ҚОСЫМША ҚАҒИДАЛАР

31 БАП. Сақтандыру шартын бұзу

1. Егер Сақтанушы сақтандыру полисін ресімдеген күннен бастап, бірінші күннен он төртінші күнді қоса алғандағы мерзімде біржақты тәртіппен сақтандыру шартынан бас тартса, онда Сақтандырушы Сақтанушыға сақтандыру сыйлықақысының бір бөлігін шегергенде алынған сақтандыру сыйлықақыларының сомасын сақтандыру қолданылған уақытқа және сақтандыру шартын бұзуға байланысты алынған сақтандыру сыйлықақысының он пайызынан аспайтын шығындарға пропорционал мөлшерде қайтаруға міндетті, бұл ретте сақтандыру жағдайының болмауы және Сақтандырушының сақтандыру төлемін жүзеге асырмауы шарт.
2. Осы Ережелермен қарастырылған міндеттерді тоқтату негіздемелерінен басқа, сақтандыру шарты келесі жағдайларда мерзімінен бұрын тоқтатылады:
  - 1) Сақтандырушының еріксіз тарауы туралы сот шешімінің заңды күшіне енуі;
  - 2) Сақтандырушыны ерікті түрде таратуға рұқсат беру туралы уәкілетті орган шешімінің заңды күшіне енуі;
  - 3) Қазақстан Республикасы заңнамасымен қарастырылған басқа жағдайларда.
3. Осы баптың 2-тармағында көрсетілген жағдайлар бойынша сақтандыру шартын мерзімінен бұрын тоқтатқан жағдайда шартпен белгіленген мөлшердегі және Ережелердің 16-бабында қарастырылған мөлшердегі өтеп алынатын сома қайтарылуға жатады.
4. Сақтандырушыны тарату кезінде сақтандыру сыйлықақыларын (жарналарын) қайтару – Сақтандыру мен сақтандыру қызметі туралы Қазақстан Республикасының заңнамасымен белгіленген кредиторлардың талаптарын қанағаттандыру кезектілігіне сәйкес жүзеге асырылады.
5. Сақтанушы шарттан бас тартқан жағдайда, егер ол осы баптың 1, 2 тармақтарында және Ережелердің 16-бабының 1-тармағында көрсетілген жағдайлармен байланысты

- болмаса, Сақтандырушыға төленген сақтандыру сомасы немесе сақтандыру жарналары қайтаруға жатпайды.
6. Сақтандыру шартының мерзімінен бұрын тоқтатылуы оның талаптарының Сақтандырушының кінәсынан орындалмаған жағдайларда, Сақтандырушы Сақтанушыға оған төленген сақтандыру сыйлықақысын немесе сақтандыру жарналарын толығымен қайтаруға міндетті.
  7. Шарт хабарлама жіберуді растау тәсілімен хабарлама жіберген сәттен бастап не болмаса хабарламада көрсетілген мерзімде бұзылған болып есептеледі.

32 БАП. Сақтандыру оқиғасының орын алуы туралы хабарламаны қарастыру мерзімі

1. Сақтандырушыға сақтандыру оқиғасының орын алуы туралы хабарлау барысында Сақтанушы / Сақтандырылушы / Пайда алушы оқиға орын алған күннен бастап 30 (отыз) күнтізбелік күн бойында осы Ережелермен қарастырылған құжаттарды ұсынуға міндетті болады.
2. Сақтандырушы сақтандыру оқиғасы орын алғаны туралы хабарлама түскен күннен бастап 3 (үш) жұмыс күні бойында Сақтанушыға / Сақтандырылушыға / Пайда алушыға мәлімделген оқиғаны бекіту және жетпей тұрған құжаттарды беру қажеттігі туралы, егер ондай болса, хат жібереді.
3. Егер Сақтанушы/Сақтандырылушы/Пайда алушы Сақтандырушының сұрауы бойынша белгіленген мерзімдерде мәлімделген оқиғаны қарастыру және ол бойынша сәйкес шешім қабылдау үшін қажетті құжаттарды бермесе және бірінші сұраудан бастап 30 (отыз) күнтізбелік күн өтсе, Сақтандырушы 3 (үш) жұмыс күні ішінде қайта сұраныс жібереді. Сонымен қатар, егер қайта жіберілген (екінші) Сақтандырушы сұрауынан бастап 15 (он бес) күнтізбелік күн өтсе және Сақтанушы/ Сақтандырылушы/ Пайда алушы осы Ережелерге сәйкес құжаттарды бермесе, Сақтандырушы қарастырусыз мәлімделген оқиға жайлы хабарлама қалдыруға құқылы болады.
4. Қарастырусыз сақтандыру оқиғасының орын алуы жайлы хабарлама қалдыру туралы шешім осындай шешім қабылданған күннен бастап 5 (бес) жұмыс күні ішінде жазбаша түрде Сақтанушыға/ Сақтандырылушыға/ Пайда алушыға хабарланады.
5. Бұл ретте, Сақтанушы/Сақтандырылушы/Пайда алушы қарастырусыз сақтандыру оқиғасының орын алуы жайлы хабарлама қалдыру туралы Сақтандырушының шешім қабылдаған күнінен бастап 30 (отыз) күнтізбелік күн ішінде жетпейтін құжаттарды қоса берумен және олардың бұрын берілмеген дәлелді себептерін көрсетумен мәлімделген оқиғаны қарауды жаңарту туралы Сақтандырушыға өтінішпен жүгінуге құқылы болады.
6. Сақтанушының/Сақтандырылушының/Пайда алушының осы баптың 5-тармағында көрсетілген мерзім бойында мәлімделген оқиға бойынша жетімсіз құжаттарды бермеуі Сақтандырушының сақтандыру төлемін жасаудан бас тарту туралы шешімін қайта бастау мерзімінің аяқталу күнінен бастап 5 (бес) жұмыс күні ішінде қабылдауы үшін негіз болып табылады, ол туралы Сақтандырушы шешім қабылдау күнінен бастап 5 (бес) жұмыс күні ішінде Сақтанушыға / Сақтандырылушыға /Пайда алушыға хабарлама жібереді.
7. Егер Сақтандырылушының өмірі мен денсаулығына зиян келтіру дерегі бойынша қылмыстық істерді жүргізуші органдар қылмыстық іс қозғау туралы мәселе қарастырса, Сақтандырушы Сақтандырылушыдан (Пайда алушыдан) немесе Органдардан қылмыстық іс қозғау туралы, қозғаудан бас тарту туралы немесе қылмысты істі тоқтату туралы қаулы көшірмесін сұрауға құқылы болады.

8. Бұл ретте, Сақтандырушы Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес Органдармен процессуалды шешім шығарғанға дейін сақтандыру төлемдерін жасау туралы шешім қабылдауды кейінге қалдыруға құқылы болады.

33 БАП. Сақтандыру шартының қолданылуын қалпына келтіру

1. Егер сақтандыру шартының қолданылуы Сақтанушының сақтандыру төлемін төлемеуі негізінде сақтандыру сомасының азайтылуымен жалғастырылған немесе тоқтатылған болса, Сақтанушы келесілерді төлеген жағдайда Сақтандырушы сақтандыру шартының қолданылуын бастапқы шарттарда қалпына келтіруге міндетті болады:
  - 1) сақтандыру шарты бойынша Сақтанушының қарыз алуымен байланысты берешек сомасы, егер ондай берешекті Сақтанушы өтемеген болса;
  - 2) осы Ережелердің 8 бабына сәйкес сақтандыру шартын (сақтандыру полисін) қалпына келтіру күніндегі индекстеудің ескерілуімен, мерзімі кешіктірілген сақтандыру жарналарын;
  - 3) сақтандыру жарналарының кешіктіріп төлегені үшін өсімпұлдар, егер олар бар болса (өсімпұлды төлеу күніне Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі белгілеген қайта қаржыландыру мөлшерлемесі мөлшерінде, мерзімі кешіктірілген әр күн үшін өсімпұл есептеледі).
2. Сақтанушы сақтандыру шартының қолданылуын – оны бұзу немесе тараптардың сақтандыру шарттарындағы өз міндеттерін қолдануды тоқтату немесе полисті төленгенге ауыстыру күнінен бастап бір жыл бойында қалпына келтіруге құқылы.
3. Сақтандыру шартының тараптары өз міндеттемелерін орындауды тоқтатқан күннен бастап немесе азайтылған сақтандыру сомасымен сақтандыру полисінің қолданылу мерзімінің күнінен бастап бір жыл өткеннен кейін Сақтанушы Сақтандыру шартын қалпына келтіру барысында Сақтандырушының нысаны бойынша Сақтандыру шартының ажырамас бөлігі болып табылатын Сақтандырылушының денсаулық жағдайы туралы декларацияны толтыруға міндетті болады.
4. Сақтанушы декларацияда Сақтандырылушының денсаулық жағдайы туралы сақтандыру оқиғасының орын алу ықтималдағын анықтау үшін маңызды мәні бар, оған белгілі барлық мәліметтерді хабарлауға міндетті. Егер сақтандыру шартын қалпына келтіргеннен соң Сақтанушы Сақтандырушыға осы тармақта көрсетілген жағдайлар туралы көрінеу жалған мәліметтерді хабарлағаны мәлім болса, Сақтандырушы сақтандыру шартын жарамсыз деп тануды талап етуге және Қазақстан Республикасының заңнамалық актілерімен қарастырылған салдарды қолдануға құқылы болады.
5. Сақтандырушы сақтандыру шартын қалпына келтіру барысында Сақтандырылушының денсаулық жағдайына медициналық сараптама жүргізуге құқылы болады.
6. Сақтандырылушының денсаулық жағдайы нашарлаған жағдайда Сақтандырушы сақтандыру төлемдерінің және (немесе) сақтандыру сыйлықақысының (сақтандыру жарналарының) мөлшеріне қайта есептеу жүргізуге құқылы болады. Сақтанушының жаңа талаптардағы денсаулық жағдайына сақтандыру шартының қолданылуын қалпына келтіруден бас тартқан жағдайда сақтандыру шарты қалпына келтіруге жатпайды.
7. Сақтандырушы сақтандыру шартының әрекетін қалпына келтіруден бас тартуға құқылы, егер ондай шарттың талабы мерзімінен бұрын тоқтатылса және Сақтандырушы өтеп алынатын соманы төлесе. Сонымен қатар, егер Сақтандырылушының денсаулық жағдайы мұндай қайта есептеу мен қалпына келтіруге мүмкіндік бермейтін жағдайда.

8. Сақтандыру шартының қолданылуын – полисті тоқтату күнінен бұрынғы күні қолданыста болға осы полис немесе полисті Төленгенге аудару талаптарында қалпына келтірген жағдайда, мұндай қалпына келтіруді Сақтандырушы Сақтанушыға қалпына келтіру күні көрсетілген хабарлама жіберумен растайды.
9. Тоқтатылған сақтандыру шартының қолданылуын қалпына келтірген жағдайда сақтандыру қорғанысының қолданылуы – өсімақының (бар болған жағдайда) ескерілуімен, берешектің бүкіл сомасы немесе мерзімі кешіктірілген сақтандыру жарналары толығымен төленген күннен басталады және сақтандыру шарты тоқтатылған уақыт кезеңіне қолданылмайды.
10. Сақтандыру шартының қолданылуы «Төленген» мәртебесімен сақтандыру шартына аудару күнінің алдындағы күні қолданыста болған Полистің шарттарында «Төленген» мәртебесі бар сақтандыру шартының қолданылуын қалпына келтірген жағдайда (осы Сақтандыру ережелерінің 14 бабы 4-тармағының 2-тармақшасы) өсімақының ескерілуімен мерзімі кешіктірілген сақтандыру жарналарының барлығын немесе берешектің бүкіл сомасы толығымен төленген күннен басталады және қалпына келтірудің алдындағы уақыт кезеңіне қолданылмайды.

34 БАП. Қарыз алу құқығы

1. Сақтанушы екі жыл бойы сақтандыру сыйлықақыларына (сақтандыру жарналары) төлемдер жасаған жағдайда, Сақтандырушы өтеп алынатын сома шегінде, Сақтандырушымен келісілген мөлшерде келісілген мөшерде қарыз алуға құқылы болады.
2. Сақтандырушы мен Сақтанушы арасындағы қарыз шарты Қазақстан Республикасының заңнама талаптарына сәйкес жасалады.
3. Сақтандырушы Сақтанушыларға қарыздарды – қарыз беру күніндегі заңнамалық актілермен белгіленген сыйақы мөлшерлемесі бойынша береді.
4. Қарыз бойынша сыйақы мөлшерлемесі екі тараптың қол қою сәтінде қарыз шартында көрсетіледі және қарыз шартының қолданылуының барлық кезеңінде өзгеріссіз қалады.
5. Қарыз беру кез келген мақсатқа, соның ішінде қарыз сомасының есепке алынуымен анықталатын мерзімге сақтандыру шарты бойынша кезекті сақтандыру жарналарын төлеу бойынша кейінге қалдыру түрінде жүзеге асырылады.
6. Қарыз сомасы және бір күнтізбелік жылға есептелген сыйақысы қарыз беру күніндегі өтеп алынатын сомасдан жоғары болмайды.
7. Қарыз бойынша берешек сомасы қарыз нысаны болып табылатын ақша сомасын, қарыз бойынша сыйақы мен қарыз бойынша өсімпұлды қамтиды, егер ол бар болса.
8. Сақтанушы қарыз сомасы мен есептелген сыйақы сомасын қарыз шартының қолданылу мерзімінің соңына дейін өтемеген (толық немесе ішінара) жағдайда, сақтандыру шарты бойынша өтеп алынатын соманың мөлшері қарыз шарты бойынша Сақтанушының берешек сомасына азаяды. Сақтандыру шартының қолданылуының әрбір келесі жылы үшін өтеп алынатын соманың мөлшері өндірістік азаю есебімен анықталады.
9. Сақтандыру шарты бойынша сақтандыру сомасының мөлшері не болмаса сақтандыру шарты бойынша өтеп алынатын соманың азаюы сәтінде, не болмаса сақтандыру сомасын төлеуді жүзеге асыру сәтінде азаяды.
10. Егер қарыз шарты бойынша берешек сомасы өтеп алынатын соманың мөлшеріне жететін болса, өтеп алынатын соманың мен сақтандыру сомасының мөлшері сақтандыру шарты бойынша нөлге тең болып есептеледі. Сақтандырушы бұл туралы

- Сақтанушыға сақтандыру шарты бойынша сақтандыру сомасын немесе өтеуі төлеп алынатын соманы азайту күніне дейін отыз күнтізбелік күн бұрын хабарлайды.
11. Сақтандыру қарызы бойынша жалпы берешек өтеп алынатын соманы төлеу барысында дереу өтеуге жатады – сақтандыру шартын мерзімінен бұрын бұзу жағдайында, сақтандыру төлемін жүзеге асыру барысында – қайтыс болу жағдайында, егер де оған дейін көрсетілген берешекті Сақтанушы өтемесе. Аталған берешек Ережелердің 20 бабының 13-тармағына сәйкес Пайда алушыға (Сақтанушыға) Сақтандырушының төлеуі тиіс сомасынан өтеледі.
  12. Сақтанушы төлейтін ақша сомасы келесі тәртіпте есепке қосуға жатады:
    - 1) қарыз шартының талаптарына сәйкес қарыз бойынша өсімпұлдар өтеу есебіне (бар болған жағдайда);
    - 2) қарыз шартының талаптарына сәйкес қарыздар бойынша сыйақыны өтеу есебіне;
    - 3) қарыз шартының талаптарына сәйкес қарыздың негізгі сомасын өтеу есебіне;
    - 4) сақтандыру шартының талаптарына сәйкес сақтандыру жарнасының есебіне.
  13. Егер Сақтанушы төлеген ақша сомасы сақтандыру шартының талаптарына сәйкес кезекті сақтандыру төлемі үшін жеткіліксіз болса (осы бабтың 12-тармағында белгіленген есепке қосу тәртібіне сәйкес), Ережелердің 14-бабына сәйкес сақтандыру жарнасын төлеудің кешігуі бойынша салдары орын алады.
  14. Сақтанушыға Сақтандырушы сақтандыру шарты бойынша бірнеше бірізді қарыздарды берген жағдайда, олар осы бапта баяндалған талаптар мен шектеулер қолданылатын кейінгі уақытта бір қарыз ретінде қарастырылады.
  15. Сақтанушы қарызды мерзімінен бұрын өтеген жағдайда, сумма к возврату Сақтандырушыға қайтарылуы тиіс сома қарызды мерзімінен бұрын өтеу күнінде негізгі қарыздың қалдығы мен септелген пайыздардан, және бар болған жағдайда – өсімақыдан тұрады.
  16. Сақтанушы қарызды мерзімінен бұрын өтеген жағдайда, егер қарыз шартының қолданылуының бүкіл кезең бойына есептелген пайыздардың ескерілуімен төлем сомасы бойынша бүкіл сома өтелетін болса, Сақтандырушы қарыз шарты бойынша өтеу кестесі аяқталғанға дейін қарыз мерзімінен бұрын өтелген күннен бастап Сақтанушыға есептелген пайыздарды қайтарады.
  17. Сақтандыру төлемдерінің сомаларын аударумен, есепкежатқызумен және төлеумен байланысты банк қызметтерінің ақысын төлеу (Сақтандырушының) сақтандыру ұйымының жеке қаражаты есебінен жүзеге асырылады.

35 БАП.. Форс-мажор

1. Тараптар өрт, дүлей алапаттар, соғыстар, кез келген сипаттағы соғыс операциялары, жаппай тәртіпсіздіктер, ереуілдер, қоршаулар, экспортқа немесе импортқа тыйым салулар, дефолт, мемлекеттік органның нормативтік актіні немесе тараптарға бағынбайтын басқа жағдайлар салдарынан сақтандыру шарты бойынша міндеттерді толық немесе ішінара орындамағаны үшін жауапты болмайды.
2. Міндеттемелерді орындау мерзімі осындай жағдайлар әсер ететін уақытқа мөлшерлес шамада кейінге қалдырылады.

36 БАП.. Басқа шарттар

1. Сақтандыру шартына барлық өзгертулер мен қосымшалар Ережелермен қарастырылған тәртіпте және жаңа полис беру жолымен тараптардың келісімі бойынша Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес енгізіледі.

2. Сақтандыру полисін жоғалтқан жағдайда Сақтанушы Сақтандырушыға хабарлап, телнұсқасын алуға өтініш жазуға міндетті. Сақтандырушы тиісті телнұсқаны бергеннен кейін жоғалған сақтандыру полисі жарамсыз болады. Сақтандыру полисінің телнұсқасын алумен байланысты шығындарды Сақтанушы көтереді.
3. Сақтандыру шарты (сақтандыру полисі) бойынша барлық төлемдер Қазақстан Республикасының ұлттық валютасы теңгемен жүзеге асырылады. Осы шарт бойынша сақтандыру сомасы, сақтандыру төлемі мен сақтандыру сыйлықақысы (сақтандыру жарналары) Қазақстан Республикасының ұлттық валютасы - теңгемен және сақтандыру шартының (сақтандыру полисінің) талаптарына сәйкес төлеу / төлем теңгемен белгіленген. Сақтандырушы сақтандыру төлемін Қазақстан Республикасының екінші деңгейлі банкінде ашылған Сақтанушының банк шотына аударады.
4. Сақтандыру шартына қатысы бар кез келген хабар қағаздар, өтініштер, талаптар, хабарламалар, түсініктер жазбаша түрде орындалып, екінші тарапқа тікелей табысталуы тиіс немесе оның жіберілгенін растауға мүмкіндік беретін тәсілмен жіберілуі тиіс.
5. Сақтандыру шартының қолданылуы кезеңінде туындайтын даулардың барлығы келіссөздер арқылы шешіледі.
6. Тараптар келісімге қол жеткізбеген жағдайда, даулар Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасына сәйкес сот тәртібінде қарастырылады.

